

การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่อง ความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

นางสาวสุปราณี สีทิศ

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2564

การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่อง ความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

นางสาวสุปราณี สีทิศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2564

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุมัติวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เรื่อง : การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ผู้วิจัย : นางสาวสุปราณี สีทิศ

ได้รับอนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา

_____	_____
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)
คณบดีคณะครุศาสตร์	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

_____ ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาท เนืองเฉลิม)

_____ กรรมการ	_____ กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)	(อาจารย์ ดร.ธัญญลักษณ์ เขจรภักดิ์)
_____ กรรมการ	_____ กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วรเวช ศิริประเสริฐศรี)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.อรัญ ซุยกระเดื่อง)

ชื่อเรื่อง : การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ผู้วิจัย : นางสาวสุปราณี สีทิศ
ปริญญา : ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.วรเวช ศิริประเสริฐศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.อรัญ ซุยกระเดื่อง
ปีการศึกษา : 2564

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง อำเภอบ้านม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 จำนวน 20 คน โดยใช้การสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า t-test

ผลการวิจัย พบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.35/83.50 2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้ด้วยการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.61, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 7 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X}$ = 2.90, S.D. = 0.44) รองลงมา คือ ข้อที่ 9 นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน

ในการใช้สื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 2.80, S.D. = 0.52) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 5 นักเรียนรู้สึกสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 2.35, S.D. = 0.68)

คำสำคัญ: วิชาหน้าที่พลเมือง; กิจกรรมเรียนรู้แบบเชิงรุก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY

Title : Developing proactive learning management activities The story of the Thai class of students. Grade 2

Author : Miss Supranee seetis

Degree : Master of Education (Social Studies)
Rajabhat Maha Sarakham University

Advisors : Dr.Voraveach Siriprasertsri
Assiatant Professor Acting Sub.L.t Dr.Arun Suikraduang

Year : 2021

ABSTRACT

This thesis aims 1) to develop proactive learning activities. Thai Of Prathomsuksa 2 students to be effective in accordance with the 80/80 criterion 2) to compare the pre- and post-school learning achievement of Prathomsuksa 2 students who received proactive learning Thai 3) to study the satisfaction of Prathom Suksa 2 students who had a proactive learning about Thainess. Samples used in the research These are elementary school students in the first semester of academic year 2020 at Ban Dong Mo Thong School. Ban Muang District Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3, total 20 people Using group randomization The tools used are learning management plans. Achievement test And satisfaction questionnaire The statistics used in the research were mean, percentage, standard deviation and t-test.

The research results were found that 1) proactive learning activities Thai of Grade 2 students, the efficiency was 83.35 /83.50 2) And after learning of the second grade students who were learning proactively About being Thai, it was found that Grade 2 students who learn by developing proactive learning management activities. Thai Have a higher academic achievement score than before studying. This was statistically significant at the .05 level 3) On Thainess, overall assessment results The mean was at a high level ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.54) when considered individually at a high level for all items. Sorting the mean from descending to the top 3, which is the item with the highest average is No. 7 The teacher teaching activities allow students to practice their skills and use them in daily life ($\bar{X}$ = 2.90, SD = 0.44),

followed by item 9. The students felt fun using the media for teaching and learning activities ($\bar{X}$ = 2.80, SD = 0.52) and the item with the lowest mean was number 5. The students felt fun in performing the activities. Instruction ($\bar{X}$ = 2.35, SD = 0.68)

Keywords: Civics, Active Learning Activities

_____ Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก อาจารย์ ดร.วรเวช ศิริประเสริฐศรี ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.อรัญ ซุยกระเดื่อง ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาท เนืองเฉลิม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.ธัญญลักษณ์ เขจรภักดิ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางด้านวิชาการ ดูแลด้วยความเมตตา และห่วงใยสม่ำเสมอจนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ อาจารย์ ดร.ดรุณนภา นาชัยฤทธิ์ นายมานิตย์ ประธาน นางสาวสุภา เดชไทย นายสาคร อาร้อน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยและได้กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ด้วยดีเสมอมา และขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถาม ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่สละเวลาในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้บริหาร โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง ที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีในการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาแด่ บิดา มารดา และผู้มีพระคุณต่อผู้วิจัยและบูรพาจารย์ที่ได้ให้การศึกษาอบรมสั่งสอนให้สติปัญญาความเชี่ยวชาญกล้าหาญและคุณธรรมทั้งหลาย อันเป็นเครื่องชี้นำทางส่องสว่างไปสู่ความสำเร็จการศึกษามหาบัณฑิต

นางสาวสุปราณี สีทิศ

สารบัญ

หัวเรื่อง **หน้า**

บทคัดย่อ ..... ค
ABSTRACT ..... จ
กิตติกรรมประกาศ ..... ช
สารบัญ ..... ซ
สารบัญตาราง ..... ญ
สารบัญภาพ ..... ฎ
บทที่ 1 บทนำ 1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา 1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 4
1.3 สมมติฐานการวิจัย 4
1.4 ขอบเขตการวิจัย 4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ 5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม 7
2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 7
2.2 การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) 16
2.3 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 21
2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 27
2.5 ความพึงพอใจ 32
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 36
2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย 42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 43
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 43
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 44
3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย 44
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล 51

หัวเรื่อง **หน้า**

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล 52
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย 53
บทที่ 4 ผลการวิจัย 57
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 57
4.2 ลำดับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 57
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 58
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 61
5.1 สรุป 61
5.2 อภิปรายผล 62
5.3 ข้อเสนอแนะ 63
บรรณานุกรม 65
ภาคผนวก 68
ภาคผนวก ก แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ 69
ภาคผนวก ข ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) 75
ภาคผนวก ค แบบสอบถามระดับความพึงพอใจ 78
ภาคผนวก ง แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 81
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ 84
ประวัติผู้วิจัย 90

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

2.1 มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข 13

2.2 มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข 14

3.1 เนื้อหาสาระที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่อง ความเป็นไทย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 .. 45

3.2 การวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 47

3.3 แบบแผนการทดลอง 51

4.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่อง ความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 58

4.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย 59

4.3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย 60

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย 42

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปรัชญาการศึกษาไทยตามแนวพุทธธรรม โดยพระธรรมปิฎก ตั้งแต่ครั้งยังดำรงสมณศักดิ์เป็นพระราชวรมุนีได้อธิบายว่า ชีวิตเกิดจากการรวมตัวขององค์ประกอบต่าง ๆ จำนวนมาก ซึ่งจัดได้เป็น 2 ประเภท คือ องค์ประกอบทางร่างกายและทางจิตใจ ซึ่งทุกส่วนจะมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาไปตามความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากภายในและภายนอก ชีวิตจะพยายามเข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุปัจจัยที่จะอำนวยประโยชน์แก่ตน หรือเกื้อกูลแก่การดำรงชีวิตของตน หรือช่วยเพิ่มพูนความสามารถของตนที่จะดำรงอยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะทำได้มากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอกต่าง ๆ ดังนั้นชีวิตจึงขาดอิสรภาพ ไม่มีความเป็นใหญ่ในตนเอง เพราะถูกครอบงำหรือพึ่งพาอาศัยปัจจัยภายนอกตลอดเวลา แต่เนื่องจากมนุษย์มีคุณลักษณะพิเศษที่ต่างจากชีวิตแบบอื่น ๆ คือ มีองค์ประกอบภายในจิตใจที่เรียกว่า “สติปัญญา” จึงทำให้มนุษย์สามารถที่จะเรียนรู้และสามารถจัดปัจจัยสิ่งแวดล้อมทั้งหลายให้เกื้อกูลแก่การดำรงชีวิตของตน ทำให้มนุษย์สามารถหลุดพ้นจากอำนาจครอบงำของสิ่งอื่นทำให้มีอิสรภาพหรือมีความเป็นใหญ่ในตนเองขึ้น กระบวนการที่มนุษย์เกิดการเรียนรู้โดยใช้สติปัญญานี้เอง คือ การศึกษา ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าการศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้ชีวิตเข้าถึงอิสรภาพ คือ ทำให้หลุดพ้นจากอำนาจครอบงำของปัจจัยแวดล้อมภายนอกให้มากที่สุด และมีความเป็นใหญ่ในตัว ในการที่จะกำหนดความเป็นอยู่ของตนให้ได้มากที่สุด” พระราชวรมุนี (ทิศนา แขมมณี, 2545, น. 45)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านความรู้ จะให้ความรู้แก่ผู้เรียนในเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของวิชาต่าง ๆ ในสาขาสังคมศาสตร์ ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ จริยธรรม ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา รัฐศาสตร์และสังคมวิทยา ตามขอบเขต

ที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับชั้น ในลักษณะบูรณาการ ด้านทักษะกระบวนการ ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาให้เกิดทักษะกระบวนการต่าง ๆ เช่น ทักษะทางวิชาการ และทักษะทางสังคม และด้านเจตคติและค่านิยม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจะช่วยพัฒนาเจตคติ และค่านิยมเกี่ยวกับประชาธิปไตยและความเป็นมนุษย์ เช่น รู้จักตนเอง พึ่งตนเอง ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มีความกตัญญูรักเกียรติภูมิแห่งตน มีนิสัยในการเป็นผู้ผลิตที่ดีมีความพอดีในการบริโภค เห็นคุณค่าของการทำงาน รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักการทำงานเป็นกลุ่มเคารพสิทธิของผู้อื่น และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความผูกพันกับกลุ่มรักท้องถิ่น รักประเทศชาติ เห็นคุณค่า อนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ชาติไทยเป็นชาติที่มีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านวัฒนธรรมมาเป็นเวลาช้านานแล้ว วัฒนธรรมที่เรามีและปฏิบัตินั้น ส่วนหนึ่งเป็นของบรรพบุรุษซึ่งได้ถ่ายทอดให้อนุชนรุ่นหลังอย่างต่อเนื่อง อีกส่วนหนึ่งได้มาจากการติดต่อกับชนชาติอื่น มารยาทไทย ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ไทยนั้นนับเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากในสภาพสังคมปัจจุบันได้รับวัฒนธรรมตะวันตก ทำให้แนวคิด ความรู้สึกและวิธีการดำเนินชีวิตเริ่มเปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะแนวความคิดที่ว่าทุกคนมีสิทธิเสรีภาพ มีความเสมอภาคทางความคิด ความรู้สึก และวิธีดำเนินชีวิตควรมีอิสระในการตัดสินใจ ในการปฏิบัติตนในสังคม ทำให้เกิดความขัดแย้งและความไม่เข้าใจกัน จากช่องว่างที่เกิดขึ้นนี้ได้ทำให้เกิดปัญหาสังคมได้ง่ายและนับวันจะมากยิ่งขึ้น เยาวชนไทยในปัจจุบันใช้เวลาเกือบครึ่งวันอยู่ภายในโรงเรียนและห้องเรียน เด็กจึงควรที่จะเรียนรู้วิธีที่เหมาะสม เมื่ออยู่ในห้องเรียน มารยาทในห้องเรียน ซึ่งมีวิธีง่าย ๆ และหลาย ๆ คนก็พอจะรู้จักและปฏิบัติได้ แต่เด็ก ๆ ทุกคนคงไม่มีใครจะใช้ชีวิตในห้องเรียนอย่างเดียว แน่นอนว่าเด็กยังมีเวลาที่เหลือนอกจากการเรียนที่เด็กสามารถไปทำสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กชอบในสังคมภายนอก หากเด็กต้องการที่จะอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคมได้อย่างสงบสุขแล้วเด็กต้องไม่รู้เพียงมารยาทในห้องเรียน การไปลามาไหว้เป็นมารยาทไทยที่เป็นวัฒนธรรมการทักทายเวลาพบปะกันหรือลาจากกัน “การไหว้” เป็นการแสดงถึงความมีสัมมาคารวะและการให้เกียรติซึ่งกันและกัน นอกเหนือจากการกล่าวคำว่า “สวัสดี” แล้วยังแสดงออกถึงความหมาย “การขอบคุณ” และ “การขอโทษ” การไหว้เป็นการแสดงมิตรภาพ มิตรไมตรีที่เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ซึ่งนับวันจะค่อย ๆ จางหายออกไปจากสังคมไทยด้วย เยาวชนไทยส่วนใหญ่รับเอาวัฒนธรรมต่างชาติมายึดถือ เช่น การทักทายกันด้วยการจับมือ ด้วยการผงกหัวหรือพยักหน้า ความอ่อนน้อมถ่อมตน อันเป็นวัฒนธรรมไทยที่แสดงความเคารพด้วยการไหว้ผู้อาวุโสหรือการรับไหว้ผู้อาวุโสน้อย ปัจจุบันกลายเป็นวัฒนธรรมที่เกิดเฉพาะกลุ่ม แทนที่จะเป็นวัฒนธรรมในสังคมของคนทุกชนชั้น

ในปัจจุบันมักไม่ยำเกรงพ่อ แม่ ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้ใหญ่ที่ควรเคารพ แม้ในการกราบไหว้หรือปฏิบัติตนตามมารยาทที่พึงปฏิบัติก็ไม่มั่นใจ ในที่สุดก็คิดว่าเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นจนเลยไปถึงคิดว่าเป็นเรื่องที่ล้าสมัย ไม่ทันกาลเวลา ผลจึงปรากฏว่าเป็นคนที่มีความหยาบกระด้างทั้งกายและวาจา ซึ่งจะมีผลเสียถึงจิตใจด้วย อันเนื่องมาจากว่า นักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวฐานะปานกลาง ผู้ปกครองต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน ไม่มีเวลาอบรมดูแลบุตรธิดาในเรื่องเรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามแบบมารยาทไทย จึงทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ต่อผู้อื่นหรือผู้ใหญ่ ขาดความเคารพ ขาดความอ่อนโยนเรียบร้อย เป็นผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาสังคมศึกษา อยู่ในระดับต่ำ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มวิชาสังคมศึกษาของไทยที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ สอดคล้องกับผลการวัดและประเมินผลปลายภาคเรียน กลุ่มวิชาสังคมศึกษา ปีการศึกษา 2560 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยรวมคิดเป็นร้อยละ 56.50 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่โรงเรียนตั้งไว้คือร้อยละ 60 (โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง, 2561)

การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย โดยการร่วมมือระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ในการนี้ครูต้องลดบทบาทในการสอนและการให้ข้อความรู้แก่ผู้เรียนโดยตรงลง แต่ไปเพิ่มกระบวนการและกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการจะทำกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น และอย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยการพูด การเขียน การอภิปรายกับเพื่อน ๆ

โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนทั้งหมด จำนวน 651 คน นักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวฐานะปานกลาง ผู้ปกครองต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน ไม่มีเวลาอบรมดูแลบุตรธิดา ในเรื่องการเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามแบบมารยาทไทย จึงทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความเคารพ ขาดความอ่อนโยนเรียบร้อย ซึ่งแนวทางในการแก้ปัญหาการแสดงออกดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเหมาะสมกับนักเรียนช่วงอายุของระหว่าง 6-8 ปี มากที่สุด เพราะการจัดการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุก ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะ กระตุ้นและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งผลให้การเรียนรู้มีความหมายและมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญควบคู่กับศิลปวัฒนธรรมที่จักเป็นดัชนีชี้ชัดถึงความสุภาพอ่อนโยนให้กับทุกเพศ ทุกวัย อย่างถูกแบบ ถูกบท กับกาลเทศะนั้น ๆ ที่สมควรเริ่มต้นจากเด็กและเยาวชนด้วยมารยาทของความเป็นไทยที่งดงามคู่ชาติบ้านเมือง และเป็นวัฒนธรรมชาติ วัฒนธรรมองค์กรที่ทุกภาคส่วนควรให้การดูและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อที่นักเรียนจะสามารถนำความรู้ที่ได้ ไปใช้ในชีวิตประจำวันทั้งที่บ้านและโรงเรียนได้อย่างดีและถูกต้อง และเพื่อสร้างสรรค์เยาวชนยุคใหม่ที่ดำรงไว้ซึ่งความเป็นผู้มีเอกลักษณ์ไทยมารยาทงามตามแบบไทย เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้เห็นคุณค่าและมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยตลอดไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียน หลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย

1.2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย

1.3 สมมติฐาการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 มีห้องเรียนจำนวน 2 ห้องคือ 2/1 มีนักเรียน 20 คน 2/2 มีนักเรียน 20 คน รวมจำนวนนักเรียน 40 คน

1.4.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง อำเภอบ้านม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 20 คน โดยใช้การสุ่มแบบกลุ่ม

1.4.3 เนื้อหา

เนื้อหาสาระที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ยึดหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง เรื่องเราภูมิใจในความเป็นไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

1.4.4 ตัวแปรในการวิจัย

1.4.4.1 ตัวแปรต้น กิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก

1.4.4.2 ตัวแปรตาม

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

1.4.5 พื้นที่การวิจัย

โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง ตำบลดงหม้อทองใต้ อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

1.4.6 ระยะเวลาในการวิจัย

ระยะเวลาในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก หมายถึง การเรียนรู้แบบแบบซึ่งความรู้ที่เกิดขึ้นก็เป็นความรู้ที่ได้จากกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกิจกรรมให้ผู้เรียนได้การเรียนรู้โดยการอ่าน, การเขียน, การโต้ตอบ, และการวิเคราะห์ปัญหาการสะท้อนความคิดหรือการไตร่ตรองและการแก้ปัญหาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ทบทวนความรู้เดิม
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยบริหารเวลาในการจัดการเรียนรู้ออกเป็น 2 ช่วง คือ

2.1 ช่วงแรก จัดกิจกรรมในลักษณะการฟัง/ให้อ่านเอง/ดูสื่อภาพเสียง/ดูการสาธิต (ใช้เวลา 10 นาที)

2.2 ช่วงที่สอง จัดกิจกรรมเรียนรู้ให้ทำงานกลุ่มและร่วมอภิปราย/นำเสนอหน้าชั้น

3. แบ่งกลุ่มหรือให้นักเรียนลงมือปฏิบัติงาน (ใบงาน) แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน
4. สรุปบทเรียนท้ายคาบ

ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม เพื่อไปสู่ความรู้ความเข้าใจเชิงนามธรรม ผู้สอนวางแผนจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จำเป็นต่อการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนสะท้อนความคิด อภิปราย สิ่งที่ได้รับจากสถานการณ์ ตัวอย่างเทคนิคการสอนที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ได้แก่ เทคนิคการสาธิต

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการได้จาก ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้คะแนนจากแบบทดสอบย่อยท้ายแผน การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องเราภูมิใจในความเป็นไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แผนที่ 1 ถึงแผนที่ 10 โดยกำหนดสัดส่วนเป็น 40:40:20 รวมคะแนนทุกแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหา ในแผนการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องเราภูมิใจในความเป็นไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 80 ขึ้นไป

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถของนักเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องรักความเป็นไทย ซึ่งวัดจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบใจหรือความพอใจ หรือสนุกของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบเชิงรุก เรื่อง รักความเป็นไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 ข้อ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ผู้เรียนมีทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกันและการพูดด้วยถ้อยคำไพเราะ มีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม ถึงความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลในโรงเรียน

1.6.2 ครูสามารถนำการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนต่อไป

1.6.3 ครูสามารถนำการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับชั้นอื่น ๆ ได้ และเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก

บทที่ 2
การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
2. การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning)
3. แผนการจัดการการเรียนรู้
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. ความพึงพอใจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.1.1 วิสัยทัศน์

หลักสูตรโรงเรียนบ้านดงหม้อทอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พุทธศักราช 2562 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นแผนหรือแนวทาง หรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหม้อทอง ที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพที่สุจริต ตลอดจนการรู้จักอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นโดยมุ่งหวังให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา อีกทั้งมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล เพื่อการแข่งขันในยุคปัจจุบัน ดังนั้นหลักสูตรโรงเรียนบ้านนกเหาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พุทธศักราช 2562 จึงประกอบด้วยสาระสำคัญของหลักสูตรแกนกลาง สาระความรู้ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนท้องถิ่น และสาระสำคัญที่โรงเรียนพัฒนาเพิ่มเติม โดยจัดเป็นสาระการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐานตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายปีในระดับประถมศึกษา

เป็นรายภาคในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนบ้านหม้อทอง พุทธศักราช 2562

2.1.2 หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

2.1.2.1 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับการเป็นสากล

2.1.2.2 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนที่จะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

2.1.2.3 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อสนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

2.1.2.4 เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่น ทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้

2.1.2.5 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.1.2.6 เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

2.1.3 จุดหมายของหลักสูตร

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

2.1.3.1 มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.3.2 มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

2.1.3.3 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

2.1.3.4 มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.1.3.5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

2.1.4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรโรงเรียนบ้านดงหม้อทอง (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2561) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

2.1.4.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรอง เพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2.1.4.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

2.1.4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบ ที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

2.1.4.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

2.1.4.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

2.1.5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรโรงเรียนบ้านดงหม้อทอง (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2561) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

2.1.5.1 รักชาติศาสน์ กษัตริย์

2.1.5.2 ซื่อสัตย์สุจริต

2.1.5.3 มีวินัย

2.1.5.4 ใฝ่เรียนรู้

2.1.5.5 อยู่อย่างพอเพียง

2.1.5.6 มุ่งมั่นในการทำงาน

2.1.5.7 รักความเป็นไทย

2.1.5.8 มีจิตสาธารณะ

2.1.6 หลักสูตรโรงเรียนบ้านดงหม้อทอง (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2561) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.1.6.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อมเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบมีความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

2.1.6.2 ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเองและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2.1.6.3 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

2.1.6.4 เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.1.6.5 ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทยวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

2.1.6.6 ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากรและภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์

ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.1.7 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทและสภาพแวดล้อมเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะคุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสมโดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ดังนี้

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ วิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.1.8 คุณภาพผู้เรียน

2.1.8.1 ได้เรียนรู้เรื่องของจังหวัด ภาค และประเทศของตนเอง ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้งการเมืองการปกครอง สภาพเศรษฐกิจ โดยเน้นความเป็นประเทศไทย

2.1.8.2 ได้รับการพัฒนาความรู้และความเข้าใจ ในเรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมศาสนาพิธีและพิธีกรรมทางศาสนามากยิ่งขึ้น

2.1.8.3 ได้ศึกษาและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของท้องถิ่น จังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ของท้องถิ่นตนเอง มากยิ่งขึ้น

2.1.8.4 ได้ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัดและภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้รับการพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การทำความเข้าใจในภูมิภาคซีกโลกตะวันออกและตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การดำเนิน ชีวิต การจัดระเบียบทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน

2.1.8.5 มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ ภัยพิบัติ ลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัด ภาค และประเทศ ไทยสามารถเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพกับภัยพิบัติต่าง ๆ ในประเทศไทยและหาแนวทางในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

2.1.9 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

ตารางที่ 2.1 มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
ส 2.1 ป.2/1	1. ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกากฎระเบียบและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	ข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบ หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในครอบครัว โรงเรียน สถานที่สาธารณะ เช่น โรงภาพยนตร์โบราณสถาน ฯลฯ
ส 2.1 ป.2/2	2. ปฏิบัติตนตนตามมารยาทไทย	มารยาทไทย เช่น การแสดงความเคารพ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การทักทาย การรับประทาน
ส 2.1 ป.2/3	3. แสดงพฤติกรรมในการยอมรับความคิดความเชื่อและการปฏิบัติของบุคคลอื่นที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ	การยอมรับความแตกต่างของคนในสังคมในเรื่องความคิด ความเชื่อ ความสามารถและการปฏิบัติตนของบุคคลอื่นที่ แตกต่างกัน เช่น - บุคคลย่อมมีความคิดที่มีเหตุผล - การปฏิบัติตนตามพิธีกรรมตามความเชื่อของบุคคล - บุคคลย่อมมีความสามารถแตกต่างกัน - ไม่พูดหรือแสดงอาการดูถูกรังเกียจผู้อื่นในเรื่องของรูปร่างหน้าตา สีผม สีผิว ที่แตกต่างกัน
ส 2.1 ป.2/4	1. เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น	สิทธิส่วนบุคคล เช่น - สิทธิแสดงความคิดเห็น - สิทธิเสรีภาพในร่างกาย - สิทธิในทรัพย์สิน

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

ตารางที่ 2.2 มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
ส 2.2 ป.2/1	1. อธิบายความสัมพันธ์ของตนเองและสมาชิกในครอบครัวในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	ความสัมพันธ์ของตนเอง และสมาชิกในครอบครัวกับชุมชน เช่น การช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชน
ส 2.2 ป.2/2	2. ระบุผู้มีบทบาท อำนาจในการตัดสินใจในโรงเรียน และชุมชน	ผู้มีบทบาท อำนาจในการตัดสินใจในโรงเรียนและชุมชน เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

2.1.10 คำอธิบาย

รหัสวิชา ส12232 หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เวลา 40 ชั่วโมง

ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย ในเรื่องการพูดด้วยถ้อยคำไพเราะและการมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม แสดงออกถึงความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลในโรงเรียน เห็นประโยชน์ของการแต่งกายด้วยผ้าไทย ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตามพระบรมราโชวาทในเรื่องความขยันและอดทน หลักการทรงงานในเรื่องการพึ่งตนเองและรู้รัก สามัคคี และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเองปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในห้องเรียน ในเรื่องการรักษาความสะอาด การรักษาของใช้ร่วมกัน และการส่งงาน ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัวและห้องเรียนในเรื่องการเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่และครู ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำขอตนเอง

ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น ในเรื่องเชื้อชาติ ภาษา เพศ สุขภาพ ความพิการ ความสามารถ ถิ่นกำเนิด ฯลฯ ยกตัวอย่างความขัดแย้งในห้องเรียน ในกรณีหน้าที่และความรับผิดชอบและการใช้ของส่วนรวม และเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต อดทน และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเองโดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์ และกระบวนการแก้ปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทย ภาคภูมิใจและรักษาไว้ซึ่งความเป็นไทย แสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสามารถจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และมีวินัยในตนเอง

2.1.11 ผลการเรียนรู้

2.1.11.1 ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย

2.1.11.2 แสดงออกถึงความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลในโรงเรียน

2.1.11.3 เห็นประโยชน์ของการแต่งกายด้วยผ้าไทย

2.1.11.4 เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

2.1.11.5 ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.11.6 ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน

2.1.11.7 ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียน

2.1.11.8 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น

2.1.11.9 ยกตัวอย่างความขัดแย้งในโรงเรียนและเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี

2.1.11.10 ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า การศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามโครงสร้างแบบแผนและหลักการวิธีการนี้ สามารถบรูณาการความรู้ความเข้าใจต่าง ๆ ได้หลายวิธี เพื่อให้ผู้เรียนเกิดศักยภาพ มีความรู้ ความเข้าใจ ตามวัตถุประสงค์และสร้างคนให้มีความรู้ความสามารถต้องมีกระบวนการการเรียนรู้ที่เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพราะในการเรียนการสอนที่มีขั้นตอนแบบแผนจะทำให้เกิดประสิทธิภาพทางการเรียนอย่างสูงสุด

2.2 การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเชิงรุก

ในสถานการณ์ปัจจุบัน มีวิธีการรูปแบบใหม่ ๆ เกิดขึ้นอยู่เสมอ ทั้งนี้ก็เพื่อสร้างการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวร อันเนื่องมาจากการฝึกหัดหรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคลให้เกิดเน้นการทำงานทีม มีความคล่องตัวรวดเร็วโดยรูปแบบของการเรียนรู้ที่ได้รับการยอมรับว่าสามารถสร้างให้ผู้เรียนรู้เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิผลวิธีการหนึ่ง คือ การเรียนรู้ที่เรียกว่าการเรียนรู้จากการปฏิบัติเชิงรุกเป็นแนวคิดหรือความเชื่อที่สนับสนุนให้คนเราปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ ความถนัดและศักยภาพด้วยการศึกษาค้นคว้าฝึกปฏิบัติฝึกทักษะจนถึงการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะเชื่อว่าหากคนเราได้กระทำจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นเป็นแรงจูงใจให้เกิดการใฝ่เรียนรู้ผู้เรียนจะสนุกสนานที่จะสืบค้นหาความรู้ต่อไปมีความสุขที่จะเรียน

กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างต่อถาวรอันเนื่องมาจากการฝึกหัดหรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคล อาจเกิดขึ้นได้ทั้งอย่างที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยการเรียนรู้นั้นมีหลายประเภทการเรียนรู้ประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคนและองค์กรอย่างมากคือการเรียนรู้จากการปฏิบัติความหมายของการเรียนรู้จากการปฏิบัติได้ มีนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายไว้ ดังนี้

จิราภรณ์ ยกอินทร์ กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะกระตุ้นหรืออานวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการนำเสนอข้อมูล

ณัชนัน แก้วชัยเจริญกิจ กล่าวว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติ เป็นกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง แปลตามตัวก็คือเป็นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ หรือการลงมือทำ ซึ่ง "ความรู้" ที่เกิดขึ้นก็เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียวต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ การเรียนรู้โดยการอ่าน, การเขียน, การโต้ตอบ, และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์, การสังเคราะห์, และการประเมินค่า

ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ คือ การเรียนเชิงรุกเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย เป็นวิธีการเรียนรู้ในระดับลึกผู้เรียนจะสร้างความเข้าใจและค้นหาความหมายของเนื้อหาสาระ โดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่สามารถบูรณาการความรู้ใหม่ที่ได้รับกับความรู้เก่าที่สามารถประเมินต่อเติมและสร้างเป็นแนวคิดของตนเอง ซึ่งแตกต่างจากวิธีการเรียนรู้

ในระดับผิวเผิน ซึ่งเน้นการรับรู้ข้อมูลและจดจำข้อมูลเท่านั้น ผู้เรียนลักษณะนี้จะเป็นผู้เรียนที่เรียนรู้วิธีการเรียน (Learning How to Learn) เป็นผู้เรียนที่กระตือรือร้นและมีทักษะที่สามารถเลือกรับข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Active Learning) หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้กระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองผ่านการปฏิบัติจริง คือ ผู้เรียนได้ฝึกในสภาพสิ่งแวดล้อมจริง ได้ฝึกคิดและลงมือทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ทั้งการเรียนรู้ การสะท้อนความคิดหรือการไตร่ตรองและการแก้ปัญหาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ

2.2.1 ลักษณะของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ

ลักษณะของการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการคิด และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ การสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันและร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน อีกทั้งเป็นการให้ผู้เรียนได้เป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองลักษณะของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Active Learning) ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ไชยยศ เรืองสุวรรณ กล่าวถึง ลักษณะของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ดังนี้

1. เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
2. เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้
3. ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน
5. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ
6. เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พูด ฟัง คิด
7. เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นทักษะการคิดขั้นสูง
8. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล, ข่าวสาร, สารสนเทศ, และหลักการสู่การสร้างความคิดรวบยอด
9. ผู้สอนจะเป็นผู้อานวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง
10. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ และการสรุปทบทวนของผู้เรียน

บุบผา เรืองรอง กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยลงมือกระทำ มีลักษณะสำคัญ คือ มีจุดมุ่งหมายมุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการแก้ปัญหาไปใช้ในการตัดสินใจ จัดการเรียนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นความถนัดและความสนใจ ครูมีลักษณะของการเป็นผู้รอบรู้และมีประสบการณ์ยอมรับความแตกต่างของผู้เรียน ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางรับประสบการณ์จากการกระทำของตนเอง ผู้เรียนได้ทดลองทำปฏิบัติ สืบเสาะหาข้อมูล จัดระเบียบข้อมูล หาข้อสรุปและหาวิธีการกระบวนการด้วยตนเอง จัดหลักสูตรจะเน้นประสบการณ์ของผู้เรียน เป็นหลักสูตรกิจกรรมอำนาจ วัดจินดา กล่าวถึง ลักษณะของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ดังนี้

1. เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในการทำงาน คือการเรียนรู้ ที่มีการนำปัญหาในการทำงานมาเป็นโจทย์ในการเรียนรู้ อีกทั้งต้องมีการคิดหาวิธีในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้เรียนรู้เองและองค์กรด้วย

2. เป็นการเรียนรู้ โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น คือ การเรียนที่ต้องมีการประชุมระดมสมอง เพื่อหาวิธีการที่ดีและเหมาะสมในการดำเนินการเนื่องจากเป็นการเรียนรู้ในลักษณะทีมงานย่อยที่มีสมาชิกจานวนหนึ่งที่ต้องมีการทำงานร่วมกัน

3. เป็นการเรียนรู้ โดยให้ผู้ร่วมงานวิจารณ์และแนะนำคือการเรียนรู้ ต้องมีการเสนอแนะและให้ข้อคิดเห็น เมื่อมีการดำเนินการปฏิบัติและอาจมีการปรับปรุงการปฏิบัติเพื่อความสำเร็จของดำเนินการ

จากลักษณะของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ สรุปได้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะกลุ่ม ปฏิบัติการที่เรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงจากการเผชิญสถานการณ์จริงและการแก้ปัญหา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการกระทำ ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ฝึกคิด ฝึกลงมือทำ ฝึกทักษะกระบวนการต่าง ๆ ฝึกการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และฝึกทักษะ ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ

2.2.2 องค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ

อำนาจ วัดจินดา กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) ประกอบด้วย

1. มีประเด็นหรือปัญหาจริง เพราะรูปแบบการเรียนรู้ จะวางบนพื้นฐานประเด็นปัญหาที่มีความสำคัญต่อบุคคลต่อกลุ่มหรือต่อองค์กรปัญหานั้นจะต้องมีประเด็นที่ต้องการการแก้ไขปรับปรุงเร่งด่วน และเป็นโอกาสที่กลุ่มจะได้เรียนรู้ร่วมกัน และสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้น

2. มีกลุ่มเรียนรู้ กลุ่มนี้ควรมีสมาชิกประมาณ 4-5 คน ที่มีความแตกต่างทางความรู้และประสบการณ์บ้าง เพื่อทำให้มีแนวคิดที่หลากหลาย กลุ่มจะได้รับมอบหมายให้ศึกษาประเด็นปัญหาที่ยังไม่มีคำตอบที่แน่ชัด

3. มีกระบวนการที่กระตุ้นให้เกิดการศึกษาปัญหาอย่างลึกซึ้ง กระบวนการ Action Learning จะเน้นการศึกษาและการใคร่ครวญที่ลึกซึ้งกว่าการถามตอบทั่วไป โดยเน้นการถามคำถามที่ถูกต้องมากกว่าการแสวงหาคำตอบที่ถูกต้อง จะต้องกระตุ้นให้เกิดการสะท้อนแง่มุมที่ไม่เคยทราบไม่เคยคิดมาก่อนมากกว่าจะเน้นการแสวงหาคำตอบที่รู้ อยู่เดิมแล้วคำถามจะเป็นเครื่องมือ ในการนำไปสู่การพูดคุยกัน การกระตุ้นการคิดและแสวงหาทางเลือกที่เป็นนวัตกรรมและเป็นระบบและส่งผลต่อการเรียนรู้ ต่อเมื่อผู้มีส่วนร่วมได้เข้าใจในประเด็นปัญหา ได้แสวงหาทางเลือกที่หลากหลาย ได้ไตร่ตรองอย่างรอบคอบ แล้วจึงลงมือปฏิบัติ

4. จะต้องมีความจำเป็นที่ต้องมีการปฏิบัติการกลุ่มจะต้องมีความสามารถและมีความรู้ที่จะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจะเริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดเป้าหมายการศึกษาทางเลือก และการปฏิบัติการ การเรียนรู้ จะเกิดขึ้น เมื่อกลุ่มได้ใคร่ครวญไตร่ตรองประสบการณ์ที่เกิดขึ้น

5. จะต้องมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ Action Learning ไม่ได้เน้นการแก้ปัญหาระยะสั้นเท่านั้น แต่ให้ความสำคัญแก่การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในระดับบุคลกลุ่มและองค์กรยิ่งกลุ่มได้พัฒนาความรู้ความสามารถมากขึ้นเพียงใด คุณภาพของการปฏิบัติการเพื่อปัญหาจะเพิ่มขึ้นตามตัว

6. มีโค้ชแห่งการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยทำการแก้ปัญหาและการเรียนรู้โดยจะกระตุ้นให้ตั้งประเด็นและเรียนรู้ จากประสบการณ์ที่เกิดขึ้น

จากองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้จากการปฏิบัติ สรุปได้ว่า ต้องมีประเด็น หรือปัญหาจริง เพื่อเป็นโอกาสที่กลุ่มจะได้เรียนรู้ร่วมกัน และสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้น มีความแตกต่างทางความรู้และประสบการณ์บ้าง เพื่อทำให้มีแนวคิดที่หลากหลาย การกระตุ้นการคิดและแสวงหาทางเลือกที่เป็นนวัตกรรมและเป็นระบบและส่งผลต่อการเรียนรู้ ต่อเมื่อผู้มีส่วนร่วมได้เข้าใจในประเด็นปัญหา เป้าหมาย การศึกษาทางเลือก และการปฏิบัติการ การเรียนรู้ จะเกิดขึ้น เมื่อกลุ่มได้ใคร่ครวญไตร่ตรองประสบการณ์ที่เกิดขึ้น

2.2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติ

การจัดการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ ผู้สอนมีบทบาทในการเป็นผู้ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ความกระตือรือร้น และพยายามการทำสิ่งต่าง ๆ เป็นผู้อำนวยความสะดวก และสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของตนในด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

บทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน การสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นพลวัตการจัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทายและให้โอกาสผู้เรียนได้รับวิธีการสอนที่หลากหลาย ผู้สอนสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนโดยเน้น

ให้ผู้เรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมและส่งเสริมให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน และสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียน จากการตั้งประเด็นปัญหาให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างอิสระ ผู้สอนจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่รับฟังที่ดี อาจใช้เทคนิคการแสดงความคิดเห็นในเชิงคัดแย้งเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดต่อและหาเหตุผลมาสนับสนุนความคิดเพิ่มเติม หรือการที่ผู้สอนแสดงความคิดเห็นคล้อยตาม เพื่อกระตุ้นผู้เรียนแต่ละคนได้มีส่วนร่วม ตลอดจนผู้สอนให้ข้อเสนอแนะ คำอธิบายตามหลักการทฤษฎีที่กำหนดไว้เพิ่มเติม ผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน โดยเป็นกิจกรรมที่สะท้อนให้ผู้เรียนได้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม การร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน โดยการใช้วิธีการสอนที่หลายหลาย ตลอดจนเป็นกิจกรรมที่สนับสนุนให้ผู้เรียนประสบการณ์ความสำเร็จในการเรียนรู้

สถาพร พฤฑฒิกุล ได้กล่าวถึง บทบาทของอาจารย์ผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางของ Active Learning มีดังนี้

1. จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน กิจกรรมต้องสะท้อนความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนและเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน
2. สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นพลวัต ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้
4. จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน
5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทาย และให้โอกาสผู้เรียนได้รับวิธีการสอนที่หลากหลาย
6. วางแผนเกี่ยวกับเวลาในจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหาและกิจกรรม
7. ครูผู้สอนต้องใจกว้าง ยอมรับในความสามารถในการแสดงออก และความคิดของที่ผู้เรียน

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติ สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน และให้โอกาสผู้เรียนได้รับวิธีการสอนที่หลากหลายผู้สอนสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมและส่งเสริมให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน ตลอดจนผู้สอนให้ข้อเสนอแนะ คำอธิบายตามหลักการ ทฤษฎีที่กำหนดไว้เพิ่มเติมผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน โดยเป็นกิจกรรมที่สะท้อนให้ผู้เรียนได้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม การร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน โดยการใช้วิธีการสอนที่หลายหลาย

2.3 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3.1 ความหมายของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นคำที่ถูกนำมาใช้ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฆนัท ธาตุทอง, 2553, น. 134) โดยมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สำลี รักสุทธี (2549, น. 42) ได้ให้ความหมายว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้การปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง เป็นการระดมสรรพวิธี ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชวลิต ชูกำแพง (2551, น. 93-94) ได้ให้ความหมายว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ล่วงหน้าอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรของครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ

ชัยชาญ วงศ์สามัญ (2553, น. 39) ได้ให้ความหมายว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง แบบบันทึกที่บรรจุข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้สำหรับสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ฆนัท ธาตุทอง (2553, น. 134) ได้ให้ความหมายว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นเอกสารแนวทางสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ที่เป็นการนำเอาวิชาหรือประสบการณ์ ที่จะต้องทำการสอนตลอดปีการศึกษาหรือตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีการกำหนดจุดประสงค์ กิจกรรม สื่อ อุปกรณ์ การวัดและประเมินผล

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2553, น. 303) ได้ให้ความหมายว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียน การจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นแผนที่ผู้จัดการเรียนรู้จัดทำขึ้นจากคู่มือครูหรือแนวการจัดการเรียนรู้ของกรมวิชาการ ซึ่งจะทำให้ผู้จัดการเรียนรู้ทราบว่าจะจัดการเรียนรู้เนื้อหาใด เพื่อจุดประสงค์ใด จัดการเรียนรู้อย่างไร ใช้สื่ออะไร และวัดผลประเมินผลโดยวิธีใด

สรุปแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารที่ครูผู้สอนได้วิเคราะห์และนำสาระการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนในระยะเวลาหนึ่ง มาวางแผนเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้า เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ

2.3.2 ความสำคัญของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชวลิต ชูกำแพง (2551, น. 95) ได้สรุปความสำคัญของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีคุณภาพตรงกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร ซึ่งส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน และทันเวลา

2. ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น เมื่อได้เตรียมการสอนอย่างดีแล้ว การสอนก็จะเป็นไปอย่างเรียบร้อย

3. ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว เพราะเมื่อครูเตรียมการสอนอย่างดีย่อมทำให้การจัดกิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอน จนนักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเร็วขึ้น

4. ทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อกลุ่มประสบการณ์ที่เรียน การที่ครูเตรียมการสอนทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน และเกิดเจตคติที่ดีต่อเรื่องที่เรียน

5. ทำให้นักเรียนเลื่อมใสศรัทธาในตัวครู เพราะครูมีความมั่นใจ มีการเตรียมการเรียนการสอนมาอย่างดี กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปตามระบบอย่างมีประสิทธิภาพ

6. ถ้าครูมีความจำเป็นไม่ได้สอนด้วยตนเอง ผู้มาสอนแทนก็สามารถสอนแทนได้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนด

7. ทำให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ช่วยให้ครูสามารถวินิจฉัยจุดอ่อนของนักเรียนที่จะได้รับการแก้ไข และทราบจุดเด่นที่ควรได้รับการส่งเสริมต่อไป

8. ครูผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง เที่ยงตรง เพื่อเสนอแนะแก่บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมวิชาการ ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหาร เพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ในการสอนของครูเพื่อการนิเทศติดตามผลการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9. เป็นการพัฒนาวิชาชีพครู ที่แสดงว่าการสอนต้องได้รับที่ฝึกฝนที่มีความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะมีเครื่องมือ และเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ

10. เป็นผลงานทางวิชาการอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความชำนาญการพิเศษหรือความเชี่ยวชาญของผู้จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสามารถนำไปพัฒนางานในหน้าที่และเสนอเลื่อนระดับให้สูงขึ้น

ฆนัท ธาตุทอง (2553, น. 134) ได้สรุปความสำคัญของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีความหมายยิ่งขึ้น
2. ครูมีคู่มือการสอนที่มีคุณภาพ
3. เป็นผลงานที่บ่งบอกศักยภาพการเป็นครูมืออาชีพ
4. ครูคนอื่นใช้สอนแทนเราได้
5. ทำให้การจัดการเรียนการสอนตามสภาพที่เป็นจริง
6. ทำให้เกิดการเรียนรู้แบบองค์รวมผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้หลายอย่างในขณะเดียวกัน
7. ทำให้ขยายขอบเขตการศึกษาไปได้อย่างไม่จำกัด โดยมีความเกี่ยวข้องกับวิชาอื่น ๆ ได้อย่างกลมกลืน
8. ช่วยให้การเรียนการสอนมีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา
9. ส่งเสริมให้เกิดการเรียนมีความสมบูรณ์ ครบถ้วน โดยไม่จำกัดระยะเวลา

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2553, น. 306) ได้สรุปไว้ว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปรียบได้กับพิมพ์เขียวของวิศวกรหรือสถาปนิก ที่ใช้เป็นหลักในการควบคุมงานก่อสร้างวิศวกรหรือสถาปนิก จะขาดพิมพ์เขียวไม่ได้ฉันใด ผู้เป็นครูก็ขาดแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ได้ฉันนั้น ยิ่งผู้สอนได้ทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองก็จะยิ่งให้ประโยชน์ต่อตนเองมากเพียงนั้น ซึ่งผลดีของการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอน/วิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะเป็นการจัดทำอย่างมีหลักการที่ถูกต้อง ช่วยให้ครูมีสื่อการสอนที่ทำด้วยตนเอง ทำให้เกิดความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ทำให้สอนได้ครบถ้วนตามหลักสูตรและสอนได้ทันเวลา เป็นผลงานวิชาการที่สามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างได้ และช่วยให้ความสะดวกแก่ครูผู้สอนแทนในกรณีที่ครูผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนได้

สรุปแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความสำคัญต่อครูผู้สอนสำหรับใช้เป็นแนวทางในการเตรียมการสอนที่มีคุณภาพไว้ล่วงหน้า ส่งผลให้ครูผู้สอนมีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างราบรื่น และสอนได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดไว้

2.3.3 องค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยทั่วไป

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2545, น. 22-27) ได้สรุปว่า ในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Lesson Plan) ควรมีองค์ประกอบสำคัญ 9 หัวข้อ ดังนี้

1. สาระสำคัญ (Concept) เป็นความคิดรวบยอดหรือหลักการของเรื่องหนึ่งที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน เมื่อเรียนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว

2. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objective) เป็นการกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน เมื่อเรียนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว

3. เนื้อหา (Content) เป็นส่วนที่นำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้และต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อเรียนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว

4. กิจกรรมการเรียนการสอน (Instructional Activities) เป็นการเสนอขั้นตอน หรือกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น

5. สื่อการเรียนและอุปกรณ์ (Instructional Media) เป็นสื่อการเรียนและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น

6. การวัดและประเมินผล (Measurement and Evaluation) เป็นการกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการวัดและประเมินผลว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

7. กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมที่บันทึกเพิ่มเติมของครูผู้สอน หลังจากที่ได้นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้บังคับบัญชาตรวจ เพื่อปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้สอน

8. บันทึกข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชา เป็นบันทึกการตรวจแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสนอแนะหลังจากที่ได้ตรวจความถูกต้อง และการกำหนดรายละเอียดในหัวข้อต่าง ๆ

9. บันทึกผลหลังสอน เป็นการบันทึกของผู้สอนหลังจากนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้แล้ว เพื่อนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปปรับปรุงและใช้สอนในคราวต่อไป โดยมีหัวข้อย่อยดังนี้

9.1 ผลการเรียน เป็นการบันทึกผลการเรียนด้านปริมาณและคุณภาพทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย ซึ่งได้กำหนดขึ้นในกิจกรรมการเรียนการสอนและขั้นประเมินผล

9.2 ปัญหาและอุปสรรค เป็นบันทึกปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในขณะสอน ก่อนสอน และหลังสอน

9.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข เป็นการบันทึกข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ของบทเรียนที่หลักสูตรกำหนด

สรุปการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับดุลพินิจของหน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาหรือครูผู้สอนที่จะเลือกใช้รูปแบบที่คิดว่ามีความเหมาะสม แต่ควรมีองค์ประกอบสำคัญ 9 หัวข้อ ดังที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น ซึ่งครูผู้สอนอาจจะเพิ่มเติมหัวข้ออื่น ๆ ได้ตามบริบทและความเหมาะสม

2.3.4 ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รุจิร์ ภู่สาระ (2550, น. 169-172) ได้เสนอแนะขั้นตอนการทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร ต้องศึกษาหลักสูตรอย่างกว้างขวาง และอย่างลึกซึ้งในวิชาและรายวิชาที่สอน เช่น ศึกษาโครงสร้างของวิชา จุดประสงค์ของวิชา สื่อการเรียนการสอนที่กำหนดในรายวิชา คำอธิบายรายวิชา และธรรมชาติของวิชา เป็นต้น

2. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา เวลาและกิจกรรม วิเคราะห์ได้จากคำอธิบายรายวิชา โดยให้ความสัมพันธ์กับจุดประสงค์ของวิชา และจุดประสงค์ของหลักสูตร

3. หากลวิธีสอน กลวิธีสอนจะต้องสอดคล้องกับหลักสูตร โดยใช้ทักษะกระบวนการและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดทั้งประสมประสานระหว่างประสบการณ์และจินตนาการของผู้สอนเอง คงจะไม่มีวิธีสอนใดวิเศษสุดในโลกนี้ วิธีการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้มากที่สุดจะต้องยึดหลักให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนได้เป็นผู้คิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและเห็นช่องทางในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4. จัดทำสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนจะต้องสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งอาจจะเป็นสื่อที่ใช้อยู่แล้วหรือสื่อที่คิดขึ้นใหม่ก็ได้ แต่ต้องให้เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาด้วย

5. จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล เครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตร โดยเครื่องมือนั้นจะต้องวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ตลอดทั้งครอบคลุมถึงกระบวนการวางแผนของนักเรียน ทั้งจากสถานการณ์จริงและสถานการณ์จำลองอีกด้วย

6. กำหนดโครงสร้างสำหรับ 1 รายวิชาการกำหนดโครงสร้างสำหรับ 1 รายวิชาสามารถปฏิบัติได้ 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) โครงสร้างอย่างละเอียด เป็นการวางโครงสร้างโดยสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา เวลา กระบวนการ สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลให้เห็นเป็นภาพรวมใน 1 รายวิชา และ 2) โครงสร้างอย่างสังเขป เป็นการวางโครงสร้างโดยสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และเวลา เพื่อให้เห็นภาพรวมทั้งหมดใน 1 รายวิชา

7. การเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ขยายจากโครงสร้าง เป็นการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่จะนำไปใช้ในแต่ละคาบ/ชั่วโมงอย่างละเอียด สามารถนำไปใช้ปฏิบัติการสอนได้จริง และบรรลุเป้าหมายตามจุดประสงค์การเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, น. 136) ได้เสนอแนะขั้นตอนการทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา สาระการเรียนรู้รายปี หรือรายภาคและหน่วยการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อประโยชน์ในการเขียนรายละเอียดของแต่ละหัวข้อของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อนำมาเขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการเจตคติ และค่านิยม

3. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ โดยแยกและขยายสาระการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

4. วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5. วิเคราะห์กระบวนการประเมินผล โดยเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้

6. วิเคราะห์แหล่งเรียนรู้ โดยคัดเลือกสื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนให้เหมาะสมสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้

สรุปการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องเริ่มต้นจากการวิเคราะห์หลักสูตรและศึกษาสาระการเรียนรู้ให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง จากนั้นจึงนำไปสู่การเลือกเทคนิค/วิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและบริบทของผู้เรียน สุดท้ายต้องมีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมเพื่อให้ทราบผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนหลังการจัดการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนต่อไป

2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.4.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) เป็นคุณลักษณะเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถของบุคคลที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านต่าง ๆ และประสบการณ์อันเป็นผลมาจากการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ และแนวทางในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530, น. 29) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพสมอง

อารีย์ วชิรวาการ (2542, น. 31) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน การฝึกฝน หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนที่บ้าน สิ่งแวดล้อม และอื่น ๆ

ไพศาล หวังพานิช (2546, น. 30-31) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะ และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรมหรือจากการสอน จึงเป็นการตรวจสอบความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วเท่าไร มีความสามารถชนิดใด

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2548, น. 95) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง พฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ของผู้เรียน อันเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์การสอนของครูว่าผู้เรียนมีความสามารถหรือสัมฤทธิ์ผลในแต่ละรายวิชามากน้อยเพียงใด

สมนึก ภัททิยธนี (2551, น. 128) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ซึ่งเป็นสมรรถภาพทางด้านสมองหรือปัญญาของบุคคลในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ

สรุป ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะ ประสบการณ์ และความรู้ความสามารถของบุคคลอันได้มาจากการเรียนรู้หรือการอบรม ส่งผลผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน

2.4.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า สามารถแบ่งได้เป็น 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภายในตัวนักเรียน เช่น สุขภาพร่างกาย ความสนใจ สติปัญญา ความมุ่งหวัง การปรับตัว แรงจูงใจ ความบกพร่องของร่างกาย ลักษณะทางกรรมพันธุ์ วุฒิภาวะ เพศ และอายุ เป็นต้น (พีระยุทธ์ สันติวัน, 2533, น. 52, อ้างถึงใน พชรกมล เต็มใจ, 2554, น. 56) และปัจจัยภายนอกตัวนักเรียน เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ความร่วมมือของครูกับผู้บริหาร ความร่วมมือของครูกับผู้ปกครอง การเสริมพลังของผู้ปกครอง สื่ออุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ และแหล่งค้นคว้าหาความรู้ต่าง ๆ เป็นต้น (ประภัสสร ปรีเอี่ยม, 2553, น. 57)

Bloom (1976, p. 193) ได้อธิบายว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีอยู่ 3 ตัวแปร ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านปัญญา (Cognitive Entry Behavior) เป็นพฤติกรรมด้าน ความรู้ ความคิด ความเข้าใจ หมายถึง การเรียนรู้ที่จำเป็นต้องการเรียนเรื่องนั้น มีมาก่อนเรียน ได้แก่ ความถนัดและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนเหมาะสมกับการเรียนรู้ใหม่

2. ลักษณะทางอารมณ์ (Affective Entry Behavior) เป็นตัวกำหนดด้านอารมณ์ หมายถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความกระตือรือร้นที่มีต่อเนื้อหาที่เรียน รวมถึงทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อเนื้อหาวิชาต่อโรงเรียนและระบบการเรียนและมโนภาพเกี่ยวกับตนเองคุณภาพของการสอน (Quality of Instruction) เป็นตัวกำหนดประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียนประกอบด้วยการชี้แนะ หมายถึง การบอกจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน งานที่จะต้องทำให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจน การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน เป็นต้น

3. คุณภาพการสอน (Quality of Instruction) ได้แก่ การให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือแรงเสริมจากผู้สอน การสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม และผลสะท้อนกลับ เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงผลลัพธ์จากการกระทำของตนเองและการแก้ไขข้อบกพร่อง

สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายในตัวบุคคล ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านสมอง และด้านอารมณ์ ซึ่งถ้าบุคคลมีองค์ประกอบทั้งสามด้านดี ก็จะทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่วนอีกปัจจัยหนึ่ง คือ ปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ประกอบด้วย ลักษณะการสอนของครู สภาพแวดล้อม สื่อการสอน เป็นต้น

2.4.3 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมนึก ภัททิยธนี (2551, น. 7) การวัดผลเป็นกระบวนการที่จะตรวจสอบคุณภาพของการเรียนการสอนว่าได้ช่วยให้นักเรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ ถ้าการวัดผล พบว่ายังไม่เป็นไปตามที่วางไว้ก็ต้องตรวจสอบว่ากระบวนการใดในขั้นตอนใดที่ยังบกพร่องและจะปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ซึ่งการวัดผลเป็นสิ่งที่จะต้องทำตลอดเวลาควบคู่ไปกับการเรียนการสอน 3 ตอน ดังนี้

1. การวัดผลก่อนการเรียนการสอน การวัดผลในตอนนี้เพื่อประเมินผลว่า นักเรียนแต่ละคนมีพฤติกรรมพื้นฐานอยู่ในระดับใด เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสภาพการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับพื้นฐานของนักเรียน

2. การวัดผลระหว่างเรียนหรือการวัดผลย่อยในขั้นนี้ ผลที่ได้จากการวัดแต่ละหน่วยย่อยจะทำให้ทราบได้ว่าควรจะซ่อมเสริมนักเรียนคนใดในเรื่องใดบ้าง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในหน่วยนั้น ๆ ก่อนที่จะเรียนในหน่วยต่อไป

3. การวัดผลภายหลังสิ้นสุดการเรียนการสอนหรือการวัดผลรวม การวัดผลในขั้นนี้จะทำหลังจากการเรียนการสอนในแต่ละเนื้อหาสาระนั้นจบหรือจบภาคเรียน เพื่อเป็นการประเมินผลการเรียนโดยสรุปรวมทั้งหมด

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530, น. 31-32) ได้อธิบายว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการตรวจสอบความสามารถของสมรรถภาพทางสมองของผู้เรียนว่า ผู้เรียนรู้แล้วได้อะไรบ้าง และมีความสามารถด้านใดมากน้อยเพียงใด เช่น พฤติกรรมด้านความจำ ความเข้าใจการนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า มากน้อยอยู่ในระดับใด นั่นคือ การวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัย ที่เป็นการวัด 2 องค์ประกอบ ตามวัตถุประสงค์และลักษณะของวิชาที่เรียน ดังนี้

1. การวัดด้านการปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถทางการปฏิบัติโดยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ให้เห็นผลงานปรากฏออกมา สามารถทาการสังเกตและวัดได้ เช่น ศิลปศึกษา พลศึกษา งานช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องวัดโดยใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ เป็นการประเมินผลพิจารณาที่วิธีปฏิบัติ และผลงานที่ปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน มีวิธีการสอบวัดได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 การสอบปากเปล่า (Oral Test) การสอบแบบนี้มักจะเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นการสอบที่ต้องการดูผลเฉพาะอย่าง เช่น การสอบอ่านฟังเสียง การสอบสัมภาษณ์ ที่ต้องการดูการใช้ถ้อยคำในการตอบคำถามรวมทั้งการแสดงความคิดเห็นและบุคลิกภาพต่าง ๆ เช่น การสอบปริญญานิพนธ์ที่ต้องการวัดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ทำ ตลอดจนแง่มุมต่าง ๆ การสอบปากเปล่าสามารถวัดได้ละเอียดลึกซึ้ง และคำถามก็สามารถเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมได้ตามที่ต้องการ

2.2 การสอบแบบให้เขียนตอบ (Paper-Pencil Test or Written Test) การสอบวัดที่ให้ผู้สอบเขียนเป็นตัวหนังสือตอบ ที่มีรูปแบบการตอบอยู่ 2 แบบ คือ

2.2.1 แบบไม่จำกัดคำตอบ ได้แก่ การสอบวัดที่ใช้ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง

2.2.2 แบบจำกัดคำตอบ เป็นการตอบที่กำหนดขอบเขตของคำถามที่จะให้ตอบหรือกำหนดคำตอบมาให้เลือก ซึ่งมีรูปแบบของคำถาม คำตอบ อยู่ 4 รูปแบบ ดังนี้

2.2.2.1 แบบเลือกทางใดทางหนึ่ง (Alternative)

2.2.2.2 แบบจับคู่ (Matching)

2.2.2.3 แบบเติมคำ (Completion)

2.2.2.4 แบบเลือกตอบ (Multiple Choice)

สรุปการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นกระบวนการที่พยายามค้นหาระดับที่แสดงถึงปริมาณของคุณลักษณะด้านพุทธิพิสัยของตัวบุคคล หลังจากผ่านกระบวนการเรียนรู้ โดยเก็บข้อมูลจากตัวบุคคลในด้านต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลและใช้เครื่องมือวัดผลประเภทใดประเภทหนึ่งอย่างมีระบบ

2.4.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครื่องมือสำหรับช่วยให้ครูสามารถตัดสินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นวิธีการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความเป็นอิสระได้มากกว่าวิธีอื่น ๆ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ใช้ในสถานศึกษามุ่งวัดความรู้ในแต่ละวิชาและทักษะต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์พื้นฐานที่สำคัญ 2 ประการคือ ประการแรก เพื่อเป็นเครื่องมือในการวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ประการสอง เพื่อเป็นการตรวจสอบความสามารถของนักเรียนแต่ละคนซึ่งแตกต่างกันโดยธรรมชาติ ทำให้ได้ข้อมูลไปใช้วางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน (เยาวดี รางชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2554, น. 14)

สมนึก ภัททิยธนี (2551, น. 73) ได้สรุปว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ครูสร้างขึ้นเอง (Teacher-made Test) แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอนจะไม่นำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่นเป็น แบบทดสอบทั่ว ๆ ไปในโรงเรียน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มาตรฐาน (Standardized Test) เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ เช่นเดียวกับแบบทดสอบที่ครูสร้างแต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพต่าง ๆ ของผู้เรียนที่ต่างกลุ่ม เช่น เปรียบเทียบคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนแห่งหนึ่งกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ทั่วประเทศ (แบบทดสอบมาตรฐานระดับชาติ) หรือกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ทั่วจังหวัด (แบบทดสอบมาตรฐานระดับจังหวัด) เป็นต้น

สรุปแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้วว่ามีอยู่เท่าใด ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มาตรฐาน เนื่องจากมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.4.5 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถของผู้เรียนด้านพุทธิพิสัย แบบทดสอบประเภทนี้จะต้องมีความเที่ยงตรงตามเนื้อเรื่อง หมายความว่าเป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้น โดยครอบคลุมเนื้อหาวิชา ซึ่งเป็นตัวแทนของสภาพการณ์ต่าง ๆ อย่างครบถ้วน ดังนั้นเพื่อให้สามารถวัดได้ตรงกับความเป็นจริง ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต้องมี

การเตรียมตัวและวางแผนอย่างเป็นระบบ โดยปกติกรรมวิธีในการสร้างแบบทดสอบสามารถแบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ (เยาวดี รางชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2554, น. 178-179)

ขั้นที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปของการทดสอบ ให้อยู่ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยระบุเป็นข้อ ๆ และให้วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเหล่านั้น สอดคล้องกับเนื้อหาสาระทั้งหมดที่จะทำการทดสอบด้วย

ขั้นที่ 2 กำหนดโครงเรื่องของเนื้อหาสาระ ที่จะทำการทดสอบให้ครบถ้วน

ขั้นที่ 3 เตรียมตารางเฉพาะหรือผังของแบบทดสอบ เพื่อแสดงถึงน้ำหนักของเนื้อหาวิชาแต่ละส่วน และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการทดสอบให้เด่นชัด สั้น กะทัดรัด และมีความชัดเจน

ขั้นที่ 4 สร้างข้อกระทงทั้งหมดที่ต้องการจะทดสอบให้เป็นไปตามสัดส่วนของน้ำหนักที่ระบุไว้ในตารางเฉพาะ

หลังจากสร้างแบบทดสอบฉบับร่างเสร็จแล้ว ควรมีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบในเบื้องต้นตามประเด็นที่กำหนดไว้ จากนั้นจึงนำไปทดลองใช้ก่อน โดยเลือกกลุ่มผู้เรียนที่เป็นตัวแทนที่ดีของกลุ่มที่ใช้จริง เพื่อนำข้อมูลไปหาคุณภาพของแบบทดสอบที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง ความถูกต้องแม่นยำหรือความตรงของเครื่องมือในการวัดในสิ่งที่ต้องการวัด ความเที่ยงตรงเป็นการวัดคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายสำคัญของการนำเครื่องมือไปใช้ ในการสร้างเครื่องมือจำเป็นต้องมีการตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณาเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของเครื่องมือที่ต้องการการวัด

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ความคงเส้นคงวาของผลการวัด จากเครื่องมือชนิดเดียวกันที่ทำการวัดซ้ำ แล้วได้ผลทดสอบเหมือนเดิมหรือใกล้เคียงกับผลเดิมมากที่สุด การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือมีอยู่หลายประเภท ได้แก่ ความเชื่อมั่นเชิงคงที่ ความเชื่อมั่นเชิงเท่าเทียมกัน และความเชื่อมั่นเชิงความสอดคล้องภายใน

3. ความยาก (Difficulty) หมายถึง อัตราส่วนจำนวนผู้ตอบถูกต่อจำนวนผู้ตอบทั้งหมด การหาค่าความยากเป็นวิธีตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการวิเคราะห์เป็นรายข้อ ไม่ใช่การวิเคราะห์ภาพรวมทั้งฉบับ

4. อำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง ความสามารถในการจำแนกกลุ่มผู้สอบออกเป็นกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่านการหาค่าอำนาจจำแนกเป็นวิธีตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการวิเคราะห์เป็นรายข้อ ไม่ใช่การวิเคราะห์ภาพรวมทั้งฉบับ

สรุปการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ครูผู้สอนต้องมีการวางแผนในการสร้างอย่างเป็นระบบ ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาที่จะใช้ในการสร้างแบบทดสอบให้เข้าใจและมีความชัดเจน เพื่อให้สามารถสร้างแบบทดสอบที่วัดคุณลักษณะได้ตรงตามที่ต้องการ นอกจากนั้นต้องนำไปทดลอง

ใช้เพื่อนำข้อมูลมาหาคุณภาพด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ความยาก และอำนาจจำแนก เพื่อให้ได้แบบทดสอบที่เป็นมาตรฐาน เชื่อถือได้

2.5 ความพึงพอใจ

2.5.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ถวิล ธาราโภชน์ และศรัณย์ ดำริสุข (2541, น. 140) ได้อธิบายว่า ความพึงพอใจเป็นอารมณ์ของความรู้สึกที่มีความสุข ร่าเริงอย่างมาก เป็นความสำเร็จหรือความสุขสดชื่นที่เกิดขึ้น เมื่อบุคคลได้รับผลการตอบสนองตามที่ต้องการ ไม่ว่าจะเป็นความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ

วราภรณ์ ช่วยนุกิจ (2544, น. 8) ได้อธิบายว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเนื่องมาจากความสำเร็จ ความประสงค์ในสิ่งที่ตนคาดหมายไว้

อารี พันธ์มณี (2546, น. 43) ได้อธิบายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่สามารถส่งผลให้การทำกิจกรรม หรืองานนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการได้

ประสาท อิศรปรีดา (2547, น. 300) ได้อธิบายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง พลังที่เกิดจากพลังทางจิต ซึ่งเป็นภาวะภายในที่กระตุ้นพฤติกรรม เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์หรือเป้าหมายที่ต้องการ

ปรียาพร วงศ์อนุตโรจน์ (2553, น. 130) ได้อธิบายว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคล ที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และได้รับผลตอบแทน คือผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน

Good (1983, p. 320) ได้อธิบายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกพอใจ ซึ่งเป็นผลจากความสนใจและทัศนคติที่ดีต่อบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ความพึงพอใจ จะต้องศึกษาปัจจัยและองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุแห่งความพึงพอใจเท่านั้น

Morse (1998, p. 27) ได้อธิบายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถถอดความเครียดของผู้ที่ทำงานให้ลดน้อยลง ถ้าเกิดความเครียดมาก จะทำให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน และความเครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์เมื่อมนุษย์มีความต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีตอบสนอง ความเครียดจะลดน้อยลงหรือหมดไป ความพึงพอใจก็จะมากขึ้น

สรุปความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ในทางบวกและเป็นความรู้สึกที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อเวลาหรือสถานการณ์เปลี่ยนไป ดังนั้นความพึงพอใจในการเรียนรู้จึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจที่มีต่อการได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนจนบรรลุผลหรือเป้าหมายในการเรียนรู้

2.5.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งที่ได้รับประสบการณ์ และแสดงออกหรือมีพฤติกรรมที่ตอบสนองในลักษณะแตกต่างกันไป ความพึงพอใจต่อสิ่งต่าง ๆ นั้นจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ การสร้างแรงจูงใจหรือกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจกับผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้งานหรือสิ่งที่ทำนั้นประสบผลสำเร็จ การศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจเป็นการศึกษาตามทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ มีดังนี้

สมยศ นาวีการ (2538, น. 155) ได้อธิบายว่า ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือที่ต้องปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงความพอใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนมีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน ดังนี้

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนอง

2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลของการปฏิบัติงาน จะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลของการปฏิบัติงานที่ดีนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัลหรือผลตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards)

รังสรรค์ โฉมยา (2554, น. 291-293) ได้สรุปทฤษฎีลำดับขั้นตอนความต้องการ เสนอโดย Maslow (Maslow's Hierarchy of Needs Theory) ว่าเป็นทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ซึ่งตั้งอยู่บนสมมุติฐานที่ว่า มนุษย์เรามีความต้องการอยู่เสมอไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองหรือพึงพอใจอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ความต้องการสิ่งอื่น ๆ ก็จะเกิดขึ้นมากอีกความต้องการของคนเราอาจจะซ้ำซ้อนกัน ความต้องการอย่างหนึ่งอาจยังไม่ทันหมดไป ความต้องการอีกอย่างหนึ่งอาจเกิดขึ้นได้ "ความต้องการของมนุษย์" มีลำดับขั้นดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เน้นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรคความต้องการพักผ่อน ความต้องการทางเพศ

2. ความต้องการความปลอดภัย ความมั่นคงในชีวิตทั้งที่เป็นอยู่ปัจจุบันและอนาคต ความเจริญก้าวหน้าอบอุ่นใจ

3. ความต้องการทางสังคม เป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมต้องการให้สังคมยอมรับตนเองเข้าเป็นสมาชิก ต้องการความเป็นมิตร ความรักจากเพื่อนร่วมงาน

4. ความต้องการการยกย่อง มีความอยากเด่นในสังคม มีชื่อเสียง อยากให้บุคคลยกย่องสรรเสริญตนเอง อยากมีความเป็นอิสรเสรี

5. ความต้องการที่จะประสบผลสำเร็จในชีวิต เป็นความต้องการในระดับสูงที่อยากให้ตนเองประสบผลสำเร็จทุกอย่างในชีวิต ซึ่งเป็นไปได้ยาก

Scott (1970, p. 124, อ้างถึงใน ศุภศิริ โสมาเกตุ, 2544, น. 49) เสนอแนวคิดในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะให้ผลเชิงปฏิบัติมีลักษณะ ดังนี้

1. งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานจะมีความหมายต่อผู้ทำ

2. งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงานและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างสิ่งจูงใจภายในเป้าหมายของงาน ต้องมีลักษณะดังนี้

3.1 คนทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย

3.2 ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง

3.3 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

เมื่อนำแนวคิดของ Scott มาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอน มีแนวทางดังนี้

1. ศึกษาความต้องการความสนใจของผู้เรียนและระดับความสามารถหรือพัฒนาการตามวัยของผู้เรียน

2. วางแผนการสอนอย่างเป็นกระบวนการ และประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมและกำหนดเป้าหมายในการทำงาน สะท้อนผลงานและการทำงานร่วมกันได้

สรุปความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำปรึกษา จึงต้องคำนึงถึงความพอใจในการเรียนรู้ การกระทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้การจัดบรรยากาศและสถานการณ์ รวมทั้งสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนเพื่อตอบสนองความพึงพอใจ ผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5.2 การวัดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นพฤติกรรมทางด้านจิตพิสัย (Affective Characteristics) หรือจิตลักษณะ (Psychological Traits) เป็นตัวแปรลักษณะแฝง ซึ่งนักจิตวิทยาเชื่อว่าพฤติกรรมมนุษย์ที่แสดงออกมานั้นมีตัวกำหนดทิศทางของพฤติกรรมอยู่ภายใน หากมีการแสดงออกอย่างคงเส้นคงวาจึงจะเรียกว่าเป็นรูปแบบของพฤติกรรม ดังนั้นการวัดจึงจำเป็นต้องมีการนิยามคุณลักษณะหรือหาตัวบ่งชี้ (Indicators)

เพื่อวัดทางอ้อม โดยใช้เครื่องมือที่เชื่อถือได้ ในปัจจุบันเครื่องมือที่ใช้วัดคุณลักษณะทางด้านนี้มีหลายชนิด และมีผู้กล่าวไว้ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2535, น. 441) ได้สรุปและจำแนกเครื่องมือที่ใช้ในการวัดทางด้านจิตพิสัยไว้ดังนี้

1. แบบตอบโดยเสรี ได้แก่ กลวิธีระบายความในใจ ระเบียบพฤติกรรมและแบบทดสอบโดยใช้สถานการณ์

2. แบบจำกัดคำตอบ ได้แก่ แบบสำรวจรายการ แบบทดสอบโดยใช้สถานการณ์ แบบทดสอบ และมาตรวัด (แบบลิเคร์ท แบบเทอร์สโตน แบบออสกูด แบบเปรียบเทียบคู่)

ชวลิต ชูกำแพง (2544, น. 110-111, อ้างถึงใน ฑิฆัมพร ภูมิประสาท, 2558, น. 39) กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจไว้ว่าในการวัดความรู้สึกนั้น จะวัดออกมาในลักษณะของทิศทาง (Direction) ซึ่งมีอยู่ 2 ทิศทาง คือ ทางบวกหรือทางลบ ทางบวก หมายถึง การประเมินค่าความรู้สึกไปในทางที่ดีชอบหรือพอใจ ส่วนทางลบเป็นการประเมินค่าความรู้สึกไปในทางที่ไม่ดี ไม่ชอบ หรือไม่พอใจ และการวัดในลักษณะปริมาณ (Magnitude) ซึ่งเป็นความเข้มข้น หรือระดับทัศนคติไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์นั่นเอง ซึ่งวิธีการวัดมีอยู่หลายวิธี เช่น วิธีการสังเกต วิธีการสัมภาษณ์ วิธีการใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. วิธีการสังเกต เป็นวิธีการใช้ตรวจสอบบุคคลอื่นโดยการเฝ้ามอง และจดบันทึกอย่างมีแบบแผน วิธีนี้เป็นวิธีการศึกษาที่เก่าแก่และยังเป็นที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน แต่ก็เหมาะสมกับการศึกษาเป็นรายกรณีเท่านั้น

2. วิธีการสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยจะต้องออกไปสอบถามโดยการพูดคุยกับบุคคลนั้น ๆ โดยมีการเตรียมแผนงานล่วงหน้า เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

3. วิธีการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) วิธีการนี้จะเป็นการใช้แบบสอบถามที่มีข้อคำอธิบายไว้อย่างเรียบร้อย เพื่อให้ผู้ตอบทุกคนตอบมาเป็นแบบแผนเดียวกันมักใช้ในกรณีที่ต้องการข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก ๆ วิธีนี้นับเป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุดในการวัดทัศนคติ รูปแบบของแบบสอบถามใช้มาตราวัดทัศนคติ ซึ่งที่นิยมใช้ในปัจจุบันวิธีหนึ่งคือมาตราส่วนแบบ Likert ประกอบด้วย ข้อความที่แสดงถึงทัศนคติบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วมีคำตอบที่แสดงถึงระดับความรู้สึก 5 คำตอบ เช่น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เป็นต้น

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2553, น. 58) ได้อธิบายว่า ความพึงพอใจเกิดขึ้นหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบกับระดับความรู้สึกของนักเรียน ดังนั้นในการวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้กระทำได้หลายวิธี ดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้มากอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง

2. การสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นวิธีที่ต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะจูงใจให้ผู้ตอบคำถามตามข้อเท็จจริง

3. การสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมทั้งก่อนการปฏิบัติกิจกรรม ขณะปฏิบัติกิจกรรมและหลังการปฏิบัติกิจกรรม

สรุปการวัดความพึงพอใจ เป็นการตรวจสอบทัศนคติ หรือความรู้สึกที่อยู่ภายในของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยสามารถวัดได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับความสะดวก ความเหมาะสมตลอดจนจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของการวัดและในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการวัดความพึงพอใจ โดยวิธีการใช้แบบสอบถาม ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามแนวทางการสร้างแบบวัดของ Likert

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

ภาพร ฉั่วพันธ์ (2554, น. 57) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่องของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทในการรับประทานอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสัตยาไส อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีมารยาทในการรับประทานอาหารได้เหมาะสมมากขึ้นหลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีมารยาทในการรับประทานอาหารได้เหมาะสมมากขึ้นหลังจากไม่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีมารยาทในการรับประทานอาหารเหมาะสมมากขึ้น กว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พระสุริยา สุริโย (2557, น. 1) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่องการศึกษาการฝึกอบรมเยาวชนค่ายคุณธรรม โดยใช้หลักสูตรพุทธธรรมของวัดธาตุน้อย อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า 1) การฝึกอบรมเยาวชนค่ายคุณธรรมโดยใช้หลักสูตรพุทธธรรมของวัดธาตุน้อย อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัด การฝึกอบรมเยาวชนค่ายคุณธรรมโดยใช้หลักสูตรพุทธธรรมของวัดธาตุน้อย อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมหลังการฝึกอบรม มีคะแนนเพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 22.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพัฒนากายมีคะแนนเพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 24.15 ด้านพัฒนาศีล มีคะแนนเพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 20.95 ด้านพัฒนาจิตมีคะแนนเพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 23.53 และด้านพัฒนาปัญญา มีคะแนนเพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 22.59 2) เปรียบเทียบก่อนและหลังการฝึกอบรมเยาวชนค่ายคุณธรรมโดยใช้หลักสูตรพุทธธรรมของวัดธาตุน้อย

อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม พบว่า หลังจากฝึกอบรม สูงกว่า ก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่ค่า t เท่ากับ 37.378 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพัฒนากาย หลังจากฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่ค่า t-test เท่ากับ 24.439 ด้านพัฒนาศีล หลังจากฝึกอบรม สูงกว่า ก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่ค่า t-test เท่ากับ 22.469 ด้านพัฒนาจิต หลังจากฝึกอบรม สูงกว่า ก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่ค่า t-test เท่ากับ 26.847 และด้านพัฒนาปัญญา หลังจาก ฝึกอบรม สูงกว่า ก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่ค่า t-test เท่ากับ 250.074 3) ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเยาวชนค่ายคุณธรรมโดยใช้หลักสูตรพุทธธรรมของวัดธาตุน้อย อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเยาวชนค่ายคุณธรรมโดยใช้หลักสูตร พุทธธรรมของวัดธาตุน้อย อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความพึงพอใจในการเข้าอบรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.17) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความพึงพอใจด้านการบริหารการจัดการมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.23) รองลงมาคือ ด้านหลักสูตร ($\bar{X}$ = 4.23) ด้านความประทับใจและสำนึกที่ได้รับจากกิจกรรม ($\bar{X}$ = 4.21) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้ารับการฝึกอบรม ($\bar{X}$ = 4.17) และด้านการฝึกอบรม ($\bar{X}$ = 40.02) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเยาวชนค่ายคุณธรรม โดยใช้หลักสูตร พุทธธรรมของวัดธาตุน้อย อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศและอายุ พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเยาวชนค่ายคุณธรรมโดยใช้หลักสูตรพุทธธรรมของวัดธาตุน้อย อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ และอายุต่างกัน มีความพึงพอใจในการเข้าอบรม ในทุกด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) แนวทางส่งเสริมการเข้ารับการอบรมเยาวชนค่ายคุณธรรม โดยใช้หลักสูตรพุทธธรรมของวัดธาตุน้อย อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้เข้ารับการอบรม เห็นว่า ด้านการบริหารการจัดการส่วนใหญ่เสนอว่า ควรมีการปรับตารางเวลาให้มีเวลาในการทำกิจกรรม มากขึ้น รองลงมาเห็นว่าควรจัดกิกจรรมที่ให้ผู้เข้าอบรมได้มีส่วนร่วมมากกว่านี้ ในด้านการฝึกอบรม เห็นว่า เวลาในการฝึกอบรมน้อยไปกิจกรรมเยอะไปจนไม่มีเวลาพัก และควรเพิ่มเวลาในการเข้าฐานต่าง ๆ ในด้านหลักสูตร ส่วนใหญ่เห็นว่า กิจกรรมหลักสูตรมากเกินไป และควรมีเวลาในการอบรม 5 วัน 4 คืน ด้านความประทับใจ ส่วนใหญ่มีความประทับใจในการอบรมมาก รองลงมา ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจาก การฝึกอบรม และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ส่วนใหญ่เห็นว่า สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ รองลงมาทำให้มีสติ ไม่ประมาท

กฤตนัย ชุมวุฒิศักดิ์ และลัดดา ศิลาน้อย (2559, น. 1) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนา ทักษะการคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย หน่วยการเรียนรู้เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย รายวิชา ส15101 สังคมศึกษา 5 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ รูปแบบการสอนด้วยเกม กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน

วัดโคกสระน้อย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวนนักเรียน 11 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนด้วยเกม จำนวน 8 แผน 2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน แบบบันทึกประจำวันของครูผู้สอนแบบสัมภาษณ์นักเรียนและแบบทดสอบย่อยท้ายวงจร 3) แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนมีคะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 70.45 ของคะแนนเต็ม และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 81.82 2) นักเรียนมีคะแนนเจตคติความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80.54 ของคะแนนเต็ม และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 100 3) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 72.72

ทัศน์ธนิต ทองแดง (2560, น. 221–222) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่องการพัฒนาทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สาระหน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างการจัดการเรียนรู้เชิงรุก วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระหน้าที่พลเมือง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อเปรียบเทียบก่อนและหลังด้วยการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2/1 โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวนทั้งหมด 52 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สาระหน้าที่พลเมือง หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องชุมชนของเรา จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบวัดทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สาระหน้าที่พลเมือง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประสิทธิภาพ และเห็นผลได้ชัดเจน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ตามความถนัด ทำให้ผู้เรียนสามารถดึงความถนัดของตนเองมาใช้ในหาคำตอบจัดทำชิ้นงาน และเสนอความคิดของตนเอง เพื่อนำมาเสนอต่อคุณครูและเพื่อนในชั้นเรียน ผู้เรียนมีความสนใจ ให้ความร่วมมือ นำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ดี ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์โดยตรงจากการศึกษา 2) ทางการเรียนจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สาระหน้าที่พลเมือง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง คนดีของชุมชน จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัยดังนี้ ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ = 15.20 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ = 24.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ก่อนเรียน = 2.725 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หลังเรียน = 2.893 เมื่อนำไปทดสอบหาค่า t–test พบว่า ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ผลการวิจัยโดยภาพรวม พบว่า การจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีบทบาทในการแสวงหาความรู้และเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนจนเกิดความรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ดีและนำไปประยุกต์ใช้สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าหรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ และพัฒนาตนเองเต็มความสามารถ รวมถึงมีประสบการณ์ในการเรียนรู้ ได้มีโอกาสร่วมกันแสดงความคิดเห็น ผู้เรียนเรียนรู้สถานการณ์จำลอง มีการลงปฏิบัติจริง ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีและมีผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

วนิดา จำนงค์ผล (2560, น. 1) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนเซ็นต์ปอลคอนแวนต์ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหา 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีค่าความเชื่อมันเท่ากับ 0.90 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา ซึ่งมีค่าความเชื่อมันเท่ากับ 0.90 และ 4) แบบวัดเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติการทดสอบทีผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 2) ความสามารถในการแก้ปัญหาหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) เจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาพบว่านักเรียนมีเจตคติโดยภาพรวมอยู่ ในระดับเห็นด้วยมาก

พระรณชัย ปโยคฺวิจิตฺโต (จันทร์หอม) (2561, น. 67) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องความเป็นไทย รายวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดถอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนวัดถอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความเป็นไทย แบบสังเกตพฤติกรรมการแสดงมารยาทไทย แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน วิชาหน้าที่พลเมืองเรื่องความเป็นไทย และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมารยาทไทยโดยการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$), ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรม

การแสดงมารยาทไทย โดยการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติของนักเรียนโดยภาพรวมพบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนมารยาทไทย โดยการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติพบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนมารยาทไทยโดยการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติพบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วย

พระมหาอภินันท์ นนฺทภาณี (คำหารพล) (2562, น. 1) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สาระหน้าที่พลเมือง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2/1 โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวนทั้งหมด 52 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สาระหน้าที่พลเมืองหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ชุมชนของเรา จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สาระหน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประสิทธิภาพและเห็นผลได้ชัดเจน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ตามความถนัด ทำให้ผู้เรียนสามารถดึงความถนัดของตนเองมาใช้ในหาคำตอบ จัดทำชิ้นงานและเสนอความคิดของตนเอง เพื่อนำมาเสนอต่อคุณครูและเพื่อนในชั้นเรียน ผู้เรียนมีความสนใจให้ความร่วมมือ นำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ดี ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์โดยตรงจากการศึกษา 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สาระหน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง คนดีของชุมชน จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัยดังนี้ ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ = 15.20 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ = 24.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ก่อนเรียน = 2.725 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หลังเรียน = 2.893เมื่อนำไปทดสอบหาค่า t–test พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ผลการวิจัยโดยภาพรวมพบว่า การจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีบทบาทในการแสวงหาความรู้และเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนจนเกิดความรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ดีและนำไปประยุกต์ใช้สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าหรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ และพัฒนาตนเองเต็มความสามารถ รวมถึงมีประสบการณ์ในการเรียนรู้ได้มีโอกาสร่วมกันแสดงความคิดเห็น ผู้เรียนได้เรียนรู้สถานการณ์จำลอง มีการลงปฏิบัติจริง ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีและมีผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Beck (2004) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีทั้งหมด 174 คน ผลปรากฏว่ากลุ่มที่ 2 สมาชิกมีการแบ่งหน้าที่กำหนดบทบาทชัดเจนได้ผลดีกับนักเรียนในเรื่องการฝึกคิดกลุ่มที่ 3 ที่มีการแบ่งหน้าที่มีการจดบันทึกและได้รับคำแนะนำได้ผลดีที่สุด ซึ่งได้ความรู้มีความเข้าใจเพราะระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้มีการจดบันทึกและได้รับความรู้ที่สอดแทรกในกิจกรรมตลอดเวลา

Graham (2006) ได้ศึกษาการวิจัยและฝึกปฏิบัติในวิชาชีพการสอนที่มีผลทำให้มีการปรับปรุงทฤษฎีการสอนที่หลากหลาย หนึ่งในนั้นคือการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีผลต่อความสำเร็จของนักเรียน การศึกษาวิชาสังคมศึกษา 2 ห้องเรียน โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบความแตกต่างของวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนสูงขึ้นและทำให้ตัดสินใจได้ว่า วิธีการนี้ทำให้การเรียนประสบความสำเร็จเพิ่มขึ้นมากกกว่าวิธีการเรียนรู้แบบอื่น ๆ ในการเรียนวิชาเดียวกัน

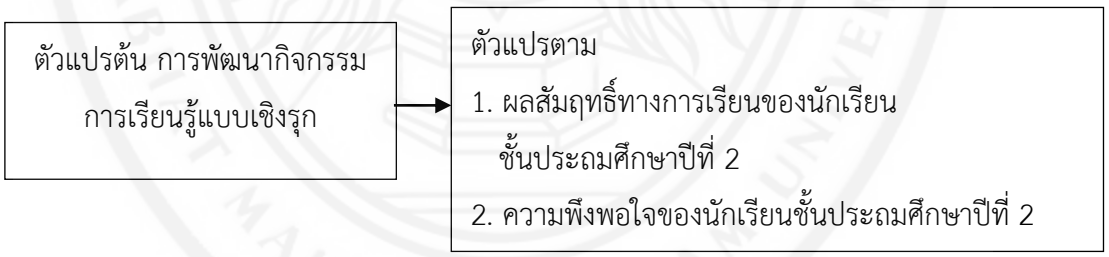
Yam, et al. (2013, pp. 16-28) ระบบการศึกษาทั่วโลกกำลังถูกท้าทายให้ตอบสนองอย่างมีประสิทธิผลต่อการปฏิวัติดิจิทัลและความหมายของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในยุคสื่อใหม่ ปัจจุบันการปฏิรูปการศึกษาคือจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสนับสนุนโครงสร้างที่เปิดกว้างและยืดหยุ่นของการเรียนรู้ตามความต้องการที่จัดเตรียมให้นักเรียนความสามารถที่จำเป็นในโลกยุคโลกาภิวัตน์และความหลากหลายทางวัฒนธรรม การเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นแนวทางหนึ่งในการการปฏิรูปการศึกษาโดยเน้นที่ประสิทธิภาพ ในบทความนี้เราจะอธิบายถึงเกม Statecraft X โปรแกรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานการเรียนรู้โดยใช้เกมที่มีประสิทธิภาพกับการเรียนการสอนแบบโต้ตอบในบริบทของการศึกษาความเป็นพลเมือง หลักสูตร Statecraft X ได้รับการออกแบบด้วยความเข้าใจว่ามีเกมดิจิทัลอยู่ในนั้นของตัวเองไม่จำเป็นต้องนำไปสู่การเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความหมาย แต่เป็นนักเรียนร่วมกับเพื่อน ๆ และได้รับความช่วยเหลือจากครูที่ต้องทำงานร่วมกันเพื่อสร้างความหมายของประสบการณ์ในเกมและเชื่อมต่อประสบการณ์เหล่านี้ไปสู่เหตุการณ์และปัญหาในโลกแห่งความเป็นจริง ผ่านการไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ด้วยมุมมองในการระบุที่อยู่ข้อบกพร่องอย่างกว้างขวางของการศึกษาความเป็นพลเมืองที่ลดหลักสูตรการเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองเกม Statecraft X ที่เล่นบน Apple iPhones มอบประสบการณ์การกำกับดูแลแบบบุคคลที่หนึ่งให้กับนักเรียนโดยอนุญาตให้พวกเขามีบทบาทเป็นผู้ว่าการรัฐและออกกฎหมายกำกับดูแล ศูนย์กลางของโปรแกรม SCX คือการสอนแบบโต้ตอบที่ครูอำนวยความสะดวกในการสนทนาที่มีความหมายในหมู่นักเรียนและพัฒนาพวกเขาความเข้าใจในความเป็นพลเมืองและการปกครอง ในบทความนี้เรารายงานการใช้งาน Statecraft X หลักสูตรในชั้นเรียนสังคมศึกษา มีนักเรียนอายุ 15 ปี 42 คน เข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสิงคโปร์ ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับการปกครองและความเป็นพลเมืองได้รับการประเมินโดยวิธีการเรียงความ

ที่นักเรียนพยายาม เมื่อสิ้นสุดโปรแกรม ผลงานของนักเรียนในเรียงความถูกเปรียบเทียบกับการเปรียบเทียบกลุ่มควบคุมสอนหัวข้อเดียวกันโดยวิธีดั้งเดิม ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่านักเรียนของการแทรกแซงชั้นเรียน มีประสิทธิภาพดีกว่านักเรียนชั้นควบคุม ผลการวิจัยของเราชี้ให้เห็นว่าหลักสูตร Statecraft X มีประสิทธิภาพในการบรรลุผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่ต้องการ การค้นพบนี้มีผลต่อผู้นำโรงเรียน ครูและนักเรียนเกี่ยวกับการแนะนำและบูรณาการการเรียนรู้โดยใช้เกมในห้องเรียนปกติ

Bakir (2014) ได้ศึกษาการวิจัยทำการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในรายวิชาวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผลการศึกษาพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ดีและมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งการจัดการเรียนรู้เชิงรุกนั้น ทำให้สามารถเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายขึ้น

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมให้ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้น และเกิดทักษะในการเรียน การจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ อภิปรายกลุ่ม ทำงานกลุ่มและมีการอภิปรายลงข้อสรุปลงมือปฏิบัติทำชิ้นงาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการบรรลุผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่ต้องการผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกนี้และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนบ้านดงหม้อทอง ตำบลดงหม้อทองใต้ อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่เรียนวิชาหน้าที่พลเมือง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนทั้งหมด 40 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 20 คน โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง ตำบลดงหม้อทองใต้ อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ออกเป็น 2 กลุ่ม ตามห้องเรียน

ขั้นที่ 2 สุ่มห้องเรียนมา 1 ห้องเรียน ด้วยวิธีการจับฉลาก พบว่าได้ นักเรียนห้อง ป.2/1 แล้วใช้นักเรียนทุกคนเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกเรื่องความเป็นไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 แผน (10 ชั่วโมง)

3.2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาหน้าที่พลเมือง เรื่องความเป็นไทย แบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

3.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 10 ข้อ

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

3.3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

แผนการพัฒนาการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

3.3.1.1 ศึกษา ทฤษฎี หลักการและแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก และรู้วิธีการสอน

3.3.1.2 ศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อดูมาตรฐานและตัวชี้วัด ศึกษาวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาโครงสร้างรายวิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ศึกษาเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ วิธีวัดและประเมินผลแนวทางการสอน

3.3.1.3 ดำเนินการศึกษาการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผนการเรียนรู้ จำนวน 10 ชั่วโมง ตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 เนื้อหาสาระที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่อง ความเป็นไทย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เนื้อหา	จุดประสงค์	จำนวนแผน	จำนวนชั่วโมง
1. การพูดด้วยถ้อยคำไพเราะ	1. วิเคราะห์ความสำคัญของการพูดด้วยถ้อยคำที่ไพเราะได้ 2. ตั้งใจใช้คำพูดที่แสดงออกถึงความมีมารยาทไทยในฐานะที่เป็นคนไทยได้ 3. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองเกี่ยวกับความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ได้	1	1
2. แนวปฏิบัติในการพูดจาดี พูดจาสุภาพ	1. ปฏิบัติตัวในการพูดจาดี พูดจาสุภาพ (K) 2. วิเคราะห์ความสำคัญของการพูดด้วยถ้อยคำที่สุภาพได้ (P)	1	1
3. การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม (การยืน)	1. แสดงกิริยาสุภาพอ่อนน้อมได้ (การยืน) (K) 2. วิเคราะห์ประโยชน์ของการเป็นผู้มีกิริยาสุภาพอ่อนน้อมได้ (การยืน) (P) 3. มีมารยาทในการยืน (A)	1	1
4. การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม การเดิน	1. แสดงกิริยาสุภาพอ่อนน้อมได้ (การเดิน) (K) 2. วิเคราะห์ประโยชน์ของการเป็นผู้มีกิริยาสุภาพอ่อนน้อมได้ (การเดิน) (P)	1	1
5. การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม การนั่ง	1. แสดงกิริยาสุภาพอ่อนน้อมได้ (การนั่ง) (K) 2. วิเคราะห์ประโยชน์ของการเป็นผู้มีกิริยาสุภาพอ่อนน้อมได้ (การนั่ง) (P)	1	1
6. ความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลในโรงเรียน	1. อธิบายการแสดงความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลในโรงเรียนได้ (K) 2. วิเคราะห์ความสำคัญของการปฏิบัติตนเป็นผู้มีความกตัญญูกตเวทีได้ (P)	1	1
7. แสดงความกตัญญูกตเวทีต่อคุณครู	1. อธิบายการแสดงความกตัญญูกตเวทีต่อคุณครู (K)	1	1

(ต่อ)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

เนื้อหา	จุดประสงค์	จำนวนแผน	จำนวนชั่วโมง
8. การปฏิบัติตนที่แสดงออกถึงความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลในโรงเรียน	1. อธิบายบายความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลในโรงเรียน (K) 2. ปฏิบัติตนที่แสดงออกถึงความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลในโรงเรียนได้(A)	1	1
9. ความสำคัญของการแต่งกายด้วยผ้าไทย	1. วิเคราะห์ความสำคัญของการแต่งกายด้วยผ้าไทยได้ (P) 2. ยกตัวอย่างลักษณะการแต่งกายด้วยผ้าไทยที่ถูกต้องได้ (K) 3. สวมใส่ผ้าไทยในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (A)	1	1
10. การแต่งกายด้วยผ้าไทย	1. อธิบายบายการแต่งกายด้วยผ้าไทย (K) 2. นักเรียนแต่งกายด้วยผ้าไทยได้ (P) 3. สวมใส่ผ้าไทยในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (A)	1	1
	รวม	10	10

3.3.1.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหา แล้วทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ จากนั้น จึงนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ วุฒิการศึกษา (กศ.ด.) หลักสูตรการบริหารและพัฒนาการศึกษา อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล

2) อาจารย์ ดร.ดรุณนภา นาชัยฤทธิ์ วุฒิการศึกษา (ปร.ด.) หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร

3) นายมานิตย์ ประธาร วุฒิการศึกษา (ศษ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

4) นางสาวสุภา เดชไทย วุฒิการศึกษา (ศษ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มคณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านนกเหาะ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

5) นายสาคร อาร้อน วุฒิการศึกษา (ค.ม.) สาขาวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตำแหน่งครู โรงเรียนบ้านโคกน้ำเกี้ยง

3.3.1.5 นำแผนการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาที่ผ่านการแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาแก้ไขปรับปรุงให้เรียบร้อย โดยปรับปรุงด้านภาษา เนื้อหา เวลาของแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ต่อไป

3.3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่อง ความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอนดังนี้

3.3.2.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.3.2.2 วิเคราะห์เนื้อหาสาระ ตัวชี้วัด เพื่อสร้างตารางกำหนดสัดส่วนของข้อสอบที่จะวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่จะใช้ในการทดลองสอน โดยให้ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ทดสอบ

3.3.2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รักความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือกให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระและมาตรฐานตัวชี้วัด จำนวน 30 ข้อ และคัดเลือกใช้จริง จำนวน 15 ข้อ ตามกรอบแสดงการวิเคราะห์ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระหน้าที่พลเมือง ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 การวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เนื้อหา	จุดประสงค์	จำนวนข้อสอบ	จำนวนข้อสอบที่ต้องการจริง
1. การพูดด้วยถ้อยคำไพเราะ	1. วิเคราะห์ความสำคัญของการพูดด้วยถ้อยคำที่ไพเราะได้ 2. ตั้งใจใช้คำพูดที่แสดงออกถึงความมีมารยาทในฐานะที่เป็นคนไทยได้ 3. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองเกี่ยวกับความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ได้	3	2

(ต่อ)

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

เนื้อหา	จุดประสงค์	จำนวนข้อสอบ	จำนวนข้อสอบที่ต้องการจริง
2. แนวปฏิบัติในการพูดจาดี พูดจาสุภาพ	1. ปฏิบัติตัวในการพูดจาดี พูดจาสุภาพ (K) 2. วิเคราะห์ความสำคัญของการพูดด้วยถ้อยคำที่สุภาพได้ (P)	3	2
3. การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม (การยืน)	1. แสดงกิริยาสุภาพอ่อนน้อมได้ (การยืน) (K) 2. วิเคราะห์ประโยชน์ของการเป็นผู้มีกิริยาสุภาพอ่อนน้อมได้ (การยืน) (P) 3. มีมารยาทในการยืน (A)	3	1
4. การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม การเดิน	1. แสดงกิริยาสุภาพอ่อนน้อมได้ (การเดิน) (K) 2. วิเคราะห์ประโยชน์ของการเป็นผู้มีกิริยาสุภาพอ่อนน้อมได้ (การเดิน) (P)	3	1
5. การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม การนั่ง	1. แสดงกิริยาสุภาพอ่อนน้อมได้ (การนั่ง) (K) 2. วิเคราะห์ประโยชน์ของการเป็นผู้มีกิริยาสุภาพอ่อนน้อมได้ (การนั่ง) (P)	3	1
6. ความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลในโรงเรียน	1. อธิบายการแสดงความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลในโรงเรียนได้ (K) 2. วิเคราะห์ความสำคัญของการปฏิบัติตนเป็นผู้มีความกตัญญูกตเวทีได้ (P)	3	1
7. การแสดงความกตัญญูกตเวทีต่อคุณครู	1. อธิบายการแสดงความกตัญญูกตเวทีต่อคุณครู (K)	3	1
8. การปฏิบัติตนที่แสดงออกถึงความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลในโรงเรียน	1. อธิบายบายความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลในโรงเรียน (K) 2. ปฏิบัติตนที่แสดงออกถึงความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลในโรงเรียนได้ (A)	3	2

(ต่อ)

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

เนื้อหา	จุดประสงค์	จำนวนข้อสอบ	จำนวนข้อสอบที่ต้องการจริง
9. ความสำคัญของการแต่งกายด้วยผ้าไทย	1. วิเคราะห์ความสำคัญของการแต่งกายด้วยผ้าไทยได้ (P) 2. ยกตัวอย่างลักษณะการแต่งกายด้วยผ้าไทยที่ถูกต้องได้ (K) 3. สวมใส่ผ้าไทยในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (A)	3	2
10. การแต่งกายด้วยผ้าไทย	1. อธิบายบายการแต่งกายด้วยผ้าไทย (K) 2. นักเรียนแต่งกายด้วยผ้าไทยได้ (P) 3. สวมใส่ผ้าไทยในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (A)	3	2
รวม		30	15

3.3.2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องรักความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้องของภาษาและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.3.2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่สร้างขึ้นต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณา แก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม) ตรวจพิจารณาเพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้สูตร IOC (สมนึก ภัททิยธนี, 2558, น. 221) โดยเลือกข้อที่เหมาะสม ซึ่งแสดงว่าจุดประสงค์นั้นวัดได้ครอบคลุมเนื้อหา แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้
ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้
ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

3.3.2.6 นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับตัวบ่งชี้ โดยใช้สูตร (IOC) เลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00

3.3.2.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทำการทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร จำนวน 20 คน นำผลมาวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายข้อ แล้วพิจารณาคัดเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ผลพบว่า ขึ้นเลือกข้อสอบที่เข้าเกณฑ์ 30 ข้อ

3.3.2.8 วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ผลพบว่า จำนวน 30 ข้อ โดยใช้วิธีของโลเวท (Lovett Method)

3.3.2.9 จัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องความเป็นไทย รายวิชาหน้าที่พลเมือง ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

3.3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้

การสร้างแบบสอบถามวัดความพึงพอใจการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่อง ความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง วิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้

3.3.3.2 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของความพึงพอใจในการเรียนรู้กำหนดลักษณะแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้

3.3.3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาคุณภาพ แล้วนำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร จำนวน 20 คน

1) นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนมาแปลผลให้คะแนนดังนี้

3 หมายถึง มาก

2 หมายถึง ปานกลาง

1 หมายถึง น้อย

2) กำหนดเกณฑ์และแปลความหมาย ดังนี้

2.51–3.00 แปลความหมายว่า มาก

1.51–2.50 แปลความหมายว่า ปานกลาง

1.00–1.50 แปลความหมายว่า น้อย

3.3.3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้ต่อการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม แล้วทำการปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อตรวจสอบคุณภาพความสอดคล้องระหว่างรายการ ข้อคำถามกับนิยามของพฤติกรรมเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เมื่อผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะในการตั้งคำถามแบบสอบถามแล้วนำมาหาค่า IOC 0.80-1.00

3.3.3.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.4.1.1 แบบแผนการวิจัย แบบแผนการทดลองก่อนเรียนและหลังเรียนแบบมีกลุ่มควบคุม (Pretest-posttest Control Group Design) (อรัญ ซุยกระเดื่อง, 2557, น. 38)

ตารางที่ 3.3 แบบแผนการทดลอง

R	O_{pre1}	X	O_{post1}

เมื่อ X แทน ตัวแปรสาเหตุที่จัดกระทำ (Treatment)

O_{pre1} แทน ผลการทดสอบก่อนทดลองของกลุ่มทดลอง

O_{post1} แทน ผลการทดสอบหลังทดลองของกลุ่มทดลอง

R แทน การสุ่มตัวอย่างสมบูรณ์

3.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.2.1 ขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ไปยังผู้อำนวยโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โดยผู้ทำการวิจัยได้ดำเนินการและเก็บข้อมูลด้วยตนเองตามลำดับขั้น ดังนี้

3.4.2.2 ขอความร่วมมือกับนักเรียนโรงเรียนบ้านดงหม้อทอง จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองของการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก

3.4.2.3 ชี้แจงให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองทราบถึงการเรียนการสอน โดยใช้วิธีจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เพื่อนักเรียนจะได้ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง

3.4.2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปทำการทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เป็นกลุ่มทดลอง แล้วบันทึกคะแนนที่ได้จากการทดลองครั้งนี้เป็นคะแนนก่อนเรียน

3.4.2.5 ดำเนินการทดลอง โดยใช้วิธีจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน 10 ชั่วโมง

3.4.2.6 ทำการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความเป็นไทย จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน แล้วบันทึกผลการสอบให้เป็นคะแนนหลังเรียน

3.4.2.7 ให้นักเรียนทำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้แบบเชิงรุก จำนวน 10 ข้อ

3.4.2.8 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน และจากการทำแบบวัดความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้มาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อตรวจสอบสมมติฐานต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.5.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาหน้าที่พลเมือง เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

3.5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้ t-test Dependent

3.5.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยการกิจกรรมแบบเชิงรุก เรื่อง ความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดแปลผลคะแนนตามลำดับความพึงพอใจ 3 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 99-100)

2.51-3.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.6.1.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีสูตรดังนี้ (อรัญ ซุยกระเดื่อง, 2557, น. 44)

$$IOC = \frac{\sum R}{N} \tag{3-1}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.6.1.2 หาค่าความยาก (p) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร (p) (อรัญ ซุยกระเดื่อง, 2557, น. 44) ดังนี้

$$P = \frac{R}{N} \tag{3-2}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากของแบบทดสอบ

R แทน จำนวนคนตอบถูกทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

3.6.2.3 การวิเคราะห์ข้อสอบหาค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ แบบอิงเกณฑ์ จากผลการสอบครั้งเดียว โดยใช้สูตรของ Brennan คำนวณโดยใช้สูตร ดังนี้ (อพันตรี พูลพุทธา, 2558, น. 154)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2} \tag{3-3}$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนก

U แทน จำนวนผู้สอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูกต้อง

L แทน จำนวนผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูกต้อง

N_1 แทน จำนวนผู้สอบผ่านเกณฑ์

N_2 แทน จำนวนผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์

3.6.2.4 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับ โดยการใช้สูตรของโลเวทท์ (Lovett) (อรัญ ซุยกระเดื่อง, 2557, น. 45) ดังนี้

$$r_{cc} = 1 - \frac{k\sum X_i - \sum X_i^2}{(k-1)\sum (X_i - C)^2} \quad (3\text{-}4)$$

เมื่อ r_{cc} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

k แทน จำนวนข้อสอบทั้งหมด

X_i แทน คะแนนสอบของแต่ละคน

$\sum X_i$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกคน

c แทน คะแนนจุดตัดการผ่านเกณฑ์

3.6.2 สถิติพื้นฐาน

3.6.2.1 ร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (อรัญ ซุยกระเดื่อง, 2557, น. 69)

$$p = \frac{f}{N} x100 \quad (3\text{-}5)$$

เมื่อ p แทน สัดส่วน

f แทน จำนวนใด ๆ ที่ต้องการหาร้อยละ

N แทน จำนวนทั้งหมด

3.6.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร ดังนี้ (อรัญ ซุยกระเดื่อง, 2557, น. 70)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (3\text{-}6)$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนของข้อมูลจากประชากร

$\sum x$ แทน ผลรวมของข้อมูล

3.6.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตร ดังนี้ (อรัญ ซุยกระเดื่อง, 2557, น. 73)

$$S.D = \sqrt{\frac{(\sum x^2) - (\sum x)^2}{(N-1)}} \quad (3\text{-}7)$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X แทน คะแนนแต่ละตัว
N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของในกลุ่ม

3.6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย เป็นการทดสอบผลการวิจัยที่ผู้วิจัยคาดการณ์หรือคาดคะเนล่วงหน้า (ประสาท เนืองเฉลิม, 2560, น. 229) ดังนี้

3.6.3.1 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้สูตรคำนวณหาค่า t-test Dependent Sample (ประสาท เนืองเฉลิม, 2560, น. 230)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}} \quad (3\text{-}8)$$

เมื่อ t แทน สถิติทดสอบ
D แทน ผลต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum D$ แทน ผลรวมของผลต่างของคะแนนแต่ละคู่
N แทน จำนวนคู่ของข้อมูล

3.6.3.2 การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตรคำนวณหาค่า E_1/E_2 ใช้สูตรดังนี้ (ประสาท เนืองเฉลิม, 2556, น. 214)

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100 \qquad (3\text{-}9)$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของแบบประเมินพฤติกรรมและใบงานทุกเรื่องรวมกัน

A แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{B} \times 100 \qquad (3\text{-}10)$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบ

4.2 ลำดับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษา เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ตามลำดับดังนี้

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

4.2.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบ เชิงรุก เรื่องความเป็นไทย

4.2.3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่อง ความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่อง ความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

นักเรียนคนที่	คะแนนระหว่างเรียน												
	คะแนนทดสอบก่อนเรียน 30	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	ครั้งที่ 7	ครั้งที่ 8	ครั้งที่ 9	ครั้งที่ 10	รวม	คะแนนทดสอบหลังเรียน 30
1	10	9	8	7	6	9	7	8	9	9	7	79	25
2	12	7	9	8	8	9	9	9	8	9	9	85	26
3	13	9	7	9	9	5	9	7	9	5	9	78	28
4	15	9	9	9	8	9	8	6	8	9	8	83	26
5	14	7	8	9	9	9	9	9	9	9	9	87	24
6	12	8	9	8	8	8	6	8	8	8	6	77	25
7	13	9	9	9	9	9	8	9	9	9	8	88	24
8	15	8	9	9	8	8	9	8	9	7	9	84	27
9	12	9	8	7	9	9	9	9	8	9	9	86	26
10	16	8	9	9	8	8	8	9	9	6	8	82	23
11	17	9	9	7	8	9	9	9	8	9	8	85	26
12	13	9	9	9	9	6	7	8	8	7	9	81	24
13	12	9	9	9	8	9	9	9	9	9	9	89	25
14	11	9	8	7	9	6	7	8	9	9	9	81	26
15	11	9	9	8	8	9	9	9	8	8	8	85	25
16	15	9	9	9	6	8	9	7	9	8	9	83	25
17	16	9	9	9	8	7	8	9	8	9	9	85	26
18	15	8	9	9	8	8	8	9	9	6	8	82	25
19	14	9	9	7	8	9	9	8	8	9	8	84	24
20	12	9	9	9	9	8	7	8	8	7	9	83	23
รวม	268	172	174	167	163	162	164	166	170	161	168	1667	503
เฉลี่ย	25.52	16.39	16.57	15.90	15.52	15.42	15.62	15.81	16.19	15.33	16.00	83.35	47.90
S.D.	1.93	0.68	0.57	0.87	0.87	1.20	0.95	0.86	0.51	1.27	0.82	3.15	1.26
ร้อยละ	13.40	86.00	87.00	83.50	81.50	81.00	82.00	83.00	85.00	80.50	84.00	83.35	83.50

จากตารางที่ 4.1 พบว่า คะแนนจากการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก ระหว่างเรียน (E_1) เท่ากับ 83.35 และคะแนนจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน (E_2) เท่ากับ 83.50 ดังนั้น การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.35/83.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

4.2.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่อง ความเป็นไทย

ก่อนทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนกับหลังเรียน ผู้วิจัย ได้ทำการตรวจสอบการแจกแจงของข้อมูล พบว่า มีการแจกแจงแบบปกติจึงทำการทดสอบโดยใช้สถิติ t -test Dependent และผลการวิเคราะห์ปรากฏผลดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย

การจัดการเรียนรู้	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	df	t	sig
ก่อนเรียน	20	30	12.30	1.59	16	19.076	.000*
หลังเรียน	20	30	25.05	2.16			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้ด้วยการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2.3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	นักเรียนรู้สึกว่าเนื้อหาสาระที่เรียนเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าชอบ	2.40	0.60	มาก
2	นักเรียนรู้จักเคารพผู้ใหญ่ ครู บาอาจารย์ การแสดงออกด้วยความอ่อนน้อม	2.65	0.49	มาก
3	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	2.45	0.60	มาก
4	นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิค เชิงรุก	2.75	0.44	มาก
5	นักเรียนรู้สึกสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน	2.35	0.68	มาก
6	นักเรียนมีโอกาส คิด พูด แสดงความคิดเห็นลงมือทำอย่างเท่าเทียมกัน	2.50	0.61	มาก
7	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	2.90	0.44	มาก
8	นักเรียนรู้สึกว่าการที่มีสื่อของที่เป็นรูปธรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ข้าพนักเรียนใจได้ดียิ่งขึ้น	2.70	0.47	มาก
9	นักเรียนรู้สึกสนุกสนานการใช้สื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.80	0.52	มาก
10	นักเรียนทักทายครูเมื่อพบหน้าครู ด้วยการยกมือไหว้และกล่าวคำสวัสดีทุกครั้ง	2.60	0.50	มาก
รวม		2.61	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X}$ = 2.90, S.D. = 0.44) นักเรียนรู้สึกสนุกสนานในการใช้สื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 2.80, S.D. = 0.52) และนักเรียนรู้สึกสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 2.35, S.D. = 0.68)

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการสรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุป
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า คะแนนจากการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก ระหว่างเรียน (E_1) เท่ากับ 83.35 และคะแนนจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (E_2) เท่ากับ 83.50 ดังนั้น การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.35/83.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

5.1.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้รับการเรียนรู้แบบเชิงรุกเรื่องความเป็นไทย พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้ด้วยการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 7 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X}$ = 2.90, S.D. = 0.44) รองลงมา คือ ข้อที่ 9 นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน

ในการใช้สื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 2.80, S.D. = 0.52) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 5 นักเรียนรู้สึกสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 2.35, S.D. = 0.68) ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผล

จากการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดังกล่าว ส่งผลถึง 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2545, และ 2553)

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า คะแนนจากการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก ระหว่างเรียน (E_1) เท่ากับ 83.35 และคะแนนจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (E_2) เท่ากับ 83.50 ดังนั้น การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.35/83.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ เยาวลักษณ์ ภวะโชติ (2563, น. 1) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกประกอบกับชุดฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลปรากฏว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.96/77.14 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

5.2.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย ผลปรากฏว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้ด้วยการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ พระมหาอภินันท์ นนฺทภาณี (2563, น. 3) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สาระหน้าที่พลเมือง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลปรากฏว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และยังสอดคล้องกับ ชลาธร วิเชียรรัตน์ (2557, น.1)

ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกวิชาเคมี เรื่อง อนุพันธ์ของสารประกอบไฮโดรคาร์บอน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก สูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย ผลการประเมิน โดยรวม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 7 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X}$ = 2.90, S.D. = 0.44) รองลงมาคือ ข้อที่ 9 นักเรียนรู้สึกสนุกสนานในการใช้สื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 2.80, S.D. = 0.52) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 5 นักเรียนรู้สึกสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 2.35, S.D. = 0.68) สอดคล้องกับ Bakir (2014, pp. 3553-3558) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในรายวิชาวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงรุก ผลปรากฏว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ดีและมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เชิงรุกในวิชาวิทยาศาสตร์ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกนั้น ทำให้สามารถเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายขึ้น โดยกิจกรรมที่นักเรียนส่วนใหญ่พึงพอใจมากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

5.3.1.1 ครูผู้สอนควรนำการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก ไปใช้ปฏิบัติกิจกรรมจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ พร้อมทั้งนำไปเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมในรายวิชาอื่น ๆ

5.3.1.2 ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ความเสียสละ เพื่อให้นักเรียนในกลุ่มมีความเห็นอกเห็นใจต่อสมาชิกในกลุ่มเป็นการสร้างสัมพันธไมตรีทั้งกับสมาชิกในกลุ่มและครูผู้สอน

5.3.1.3 ครูผู้สอนควรมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง เพื่อนำปัญหาที่พบไปปรับปรุงแก้ไข และใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาตามแบบเชิงรุกที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอื่น และในระดับชั้นอื่น ๆ

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาผลของการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา ความคงทนของการเรียนรู้รายวิชาพระพุทธศาสนา ความคิดสร้างสรรค์ การสื่อความหมาย การสื่อสาร เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.* กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2526). *จิตวิทยาการศึกษา.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหามงกุฎราชวิทยาลัย.

ฆนัท ธาตุทอง. (2553). *การออกแบบการสอนแบบย้อนกลับ Backward Design* (พิมพ์ครั้งที่ 4). นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.

ชวลิต ชูกำแพง. (2551). *คู่มือปฏิบัติการจัดทำแผนการสอน.* มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชัยชาญ วงศ์สามัญ. (2553). *การวางแผนการสอน.* ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2530). *การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ไพศาล หวังพานิช. (2526). *การวัดผลทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

เดโช สวนานนท์. (2512). *ปทานุกรมจิตวิทยา.* กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ถวิล ธาราโรจน์. (2536). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อักษรพิพัฒน์.

ทิศนา แขมณี. (2545). *14 วิธีสอนสาหรับครูมืออาชีพ.* กรุงเทพฯ: สานักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประนอม เดชชัย. (2521). *แนวคิดใหม่ในการสอนสังคมศึกษา.* เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประสาท อิศปรีดา. (2523). *จิตวิทยาวัยรุ่น.* กรุงเทพฯ: ศึกษิตสยาม.

ประชุม รอดประเสริฐ. (2526). *ผู้นำและพฤติกรรมบริหารงาน.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เผชิญ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี. (2545). ดัชนีประสิทธิผล. *วารสารการวัดผลการศึกษา,* 8, 30-36.

รุจิร์ ภู่สาระ. (2545). การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: บุ๊คส์พอยท์.ราชบัณฑิตยสถาน.

ลักขณา สริวัฒน์. (2549). *การคิด.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

วันเพ็ญ วรรรโกมล. (2542). *การสอนสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา.* กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.

วารี วองพินัยรัตน์. (2550). *การสร้างข้อสอบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์.* กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครูสวนสุนันทา สหวิทยาเขตรัตนโกสินทร์.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2553). *นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

วัลลภ ปิยะมโนธรรม. (2532). *เทคนิครักษาโรคประสาทด้วยตัวเอง.* กรุงเทพฯ: บพิชการพิมพ์.

สุคนธ์ สินธพานนท์. (2545). *การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.* กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

สุวิทย์ มูลคำ. (2547). *21 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนากระบวนการคิด* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

สำลี รักสุทธี. (2549). *เทคนิควิธีการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ.* กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

สมนึก ภัททิยธนี. (2553). *การตรวจสอบคุณภาพของการใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

หลุย จำปาเทศ. (2533). *จิตวิทยาสัมพันธ์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อารมณ์ เพชรชื่น. (2527). *เทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษา.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ โรฒประสานมิตร.

อิงอร รอดน้อย. (2551). พฤติกรรมการแสดงมารยาทไทยที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการฝึกปฏิบัติจริง (วิทยนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Bloom, Benjamins. (1976). *Human Characteristics and School Learning.* New York: McGraw-Hill Book Company.

Goodman R.I., K.A. Fletcher and E.W. Schneider. (1980). The Effectiveness Index as Comparative Measure in Media Product Evaluation*. Educational Technology, 2*0(09), 30-34.

Maslow, Abraham. (1970). Motivation and personality. (2nd ed). New York: Harper and Row Publishers.

Vector, Herbert. (1967). *Introduction to Education Measurement.* Boston: Houghton Mifflin.

Wolman, Thomas E. (1973). Education Organizational Leadership in Elementary Schools. Englewood Cliff. NJ: Prentice–Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้

เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

.....

<u>คำชี้แจง</u>

โปรดพิจารณาว่า แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร “มีคุณภาพ” ตามองค์ประกอบต่าง ๆ ที่กำหนดหรือไม่ กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ระดับคุณภาพ” ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร 8 ด้าน จำนวน 40 ข้อ ได้แก่ (1) ด้านสาระสำคัญ (2) ด้านสมรรถนะประจำหน่วย (3) ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ (4) ด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้ (5) ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ (6) ด้านสื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ (7) ด้านหลักฐานการเรียนรู้ (ใบความรู้ ใบงาน ฯลฯ) และ (8) ด้านการวัดและประเมินผล

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

ระดับ 3 หมายถึง ระดับคุณภาพ ดีมาก

ระดับ 2 หมายถึง ระดับคุณภาพ ดี

ระดับ 1 หมายถึง ระดับคุณภาพ พอใช้

สุปราณี สีทิศ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. ด้านสาระสำคัญ					
1.1	สาระการเรียนรู้ มีการจัดโครงสร้าง ลำดับความยากง่าย และความต่อเนื่องของเนื้อหาสาระอย่างเหมาะสม และมีการจัดเนื้อหาสาระให้สัมพันธ์กันในลักษณะบูรณาการ				
1.2	มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และหลักสูตรฐานสมรรถนะ				
1.3	หน่วยการเรียนรู้ มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนสมบูรณ์เหมาะสม และมีรายละเอียดที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน				
1.4	ความสอดคล้องของสาระสำคัญกับสมรรถนะประจำหน่วยการเรียนรู้ หรือผลการเรียนรู้				
1.5	แผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องสัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้				
2. ด้านสมรรถนะประจำหน่วย					
2.1	มาตรฐานการเรียนรู้ ทักษะกระบวนการสมรรถนะสำคัญของนักเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีความสอดคล้องกัน				
2.2	ประเด็นและเกณฑ์การประเมิน สามารถสะท้อนคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด				
2.3	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนมีความถูกต้อง ชัดเจน กะทัดรัด ครอบคลุมประเด็นสำคัญของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมการจัดการเรียนรู้				
2.4	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ มีความครอบคลุมในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ กระบวนการ สมรรถนะอาชีพที่สำคัญของผู้เรียน				
2.5	ความเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างชื่อหน่วยการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ สาระสำคัญ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมการจัดการเรียนรู้				

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			หมายเหตุ
		3	2	1	
3. ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้					
3.1	ครอบคลุมจุดประสงค์ทั่วไป และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม				
3.2	มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ครบถ้วน ตรงตามสมรรถนะการเรียนรู้และสมรรถนะอาชีพและครอบคลุมคำอธิบายรายวิชา				
3.3	ครอบคลุมพฤติกรรมตามธรรมชาติของรายวิชา				
3.4	ระดับพฤติกรรม สามารถกำหนดความเหมาะสมกับเวลาเนื้อหาสาระการเรียนรู้ของผู้เรียน				
3.5	จุดประสงค์การเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (KPA)				
4. ด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้					
4.1	จำนวนชั่วโมง ครบถ้วน สอดคล้องกับจำนวนหน่วยกิต				
4.2	หัวข้อเรื่อง เนื้อหาสาระการเรียนรู้ครบถ้วนสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาและจำนวนชั่วโมงมีความเหมาะสม				
4.3	เนื้อหาสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
4.4	เนื้อหาสาระการเรียนรู้ มีการจัดโครงสร้าง ลำดับความยากง่ายและความต่อเนื่องอย่างเหมาะสม และมีการจัดให้สัมพันธ์กันในลักษณะบูรณาการ				
4.5	เนื้อหาสาระการเรียนรู้ ครอบคลุมการพัฒนานักเรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556				
5. ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้					
5.1	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้และสมรรถนะประจำหน่วย				
5.2	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้หลากหลาย ส่งเสริมทักษะการคิดสอดคล้องและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและสามารถปฏิบัติได้				
5.3	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ มีลำดับขั้นตอนเหมาะสมและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			หมายเหตุ
		3	2	1	
5.4	ส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง และสรุปสร้างองค์ความรู้ใหม่ เน้นผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเอง				
5.5	จัดทำนวัตกรรม นำผลจากการวิจัยไปแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียน				
6. ด้านสื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้					
6.1	สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ มีความสอดคล้องและส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมการจัดการเรียนรู้				
6.2	นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง				
6.3	วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ มีความหลากหลายเหมาะสม				
6.4	สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ สอดคล้อง เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และกิจกรรมการจัดการเรียนรู้				
6.5	นักเรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการกลุ่ม และรายบุคคลจากชุดการสอนได้อย่างทั่วถึงต่อเนื่อง				
7. ด้านหลักฐานการเรียนรู้ (ใบความรู้ ใบงาน ใบมอบหมายงาน ฯลฯ)					
7.1	หลักฐานการเรียนรู้ ที่กำหนด สอดคล้องกับสาระสำคัญ สมรรถนะประจำหน่วย จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล				
7.2	หลักฐานการเรียนรู้ สามารถนำพาให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ชิ้นงานหรือภาระงานรวบยอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
7.3	มีการระบุวิธีการ เครื่องมือวัดและประเมินผล และเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับสาระสำคัญ สมรรถนะประจำหน่วย จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้				

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			หมายเหตุ
		3	2	1	
7.4	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สามารถนำพาให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ชิ้นงานหรือภาระงานที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
7.5	สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ ที่กำหนด มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียน เวลา และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็วขึ้น				
8. ด้านการวัดและประเมินผล					
8.1	การวัดและประเมินผล มีความหลากหลาย ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย				
8.2	วิธีการประเมินผลการเรียนรู้/งานที่จะใช้ประเมินผลผู้เรียน สามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ได้ครบตรงตามที่ระบุไว้ในคำอธิบายรายวิชา				
8.3	มีการระบุวิธีการประเมินผล สัดส่วน และระยะเวลาของประเมินผลที่เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้				
8.4	กำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้/งานที่จะใช้ประเมินผลผู้เรียน สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ และสมรรถนะประจำหน่วย				
8.5	นำผลจากการวัดและประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน				

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

(ลงชื่อ) ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ.....

ภาคผนวก ข

ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ตารางที่ ข.1 ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร จำนวน 30 ข้อ

ข้อที่	N	p	ความหมาย	H	L	r	ความหมาย
1	30	0.70	ค่อนข้างง่าย	13.00	8.00	0.33	พอใช้
2	30	0.67	ค่อนข้างง่าย	12.00	8.00	0.27	พอใช้
3	30	0.73	ค่อนข้างง่าย	14.00	4.00	0.67	ดีมาก
4	30	0.70	ค่อนข้างง่าย	12.00	3.00	0.60	ดีมาก
5	30	0.40	ปานกลาง	10.00	2.00	0.53	ดี
6	30	0.50	ปานกลาง	12.00	3.00	0.60	ดีมาก
7	30	0.67	ค่อนข้างง่าย	12.00	8.00	0.27	พอใช้
8	30	0.57	ปานกลาง	11.00	6.00	0.33	พอใช้
9	30	0.53	ปานกลาง	14.00	4.00	0.67	ดีมาก
10	30	0.57	ปานกลาง	12.00	5.00	0.47	ดี
11	30	0.67	ค่อนข้างง่าย	13.00	7.00	0.40	ดี
12	30	0.67	ค่อนข้างง่าย	12.00	8.00	0.27	พอใช้
13	30	0.70	ค่อนข้างง่าย	12.00	3.00	0.60	ดีมาก
14	30	0.63	ค่อนข้างง่าย	13.00	6.00	0.47	ดี
15	30	0.57	ปานกลาง	14.00	4.00	0.67	ดีมาก
16	30	0.60	ค่อนข้างง่าย	14.00	4.00	0.67	ดีมาก
17	30	0.63	ค่อนข้างง่าย	12.00	3.00	0.60	ดีมาก
18	30	0.60	ค่อนข้างง่าย	14.00	4.00	0.67	ดีมาก
19	30	0.40	ปานกลาง	10.00	2.00	0.53	ดี
20	30	0.50	ปานกลาง	12.00	3.00	0.60	ดีมาก
21	30	0.60	ค่อนข้างง่าย	14.00	4.00	0.67	ดีมาก
22	30	0.40	ปานกลาง	10.00	2.00	0.53	ดี
23	30	0.67	ค่อนข้างง่าย	13.00	8.00	0.33	พอใช้
24	30	0.50	ปานกลาง	12.00	3.00	0.60	ดีมาก
25	30	0.60	ค่อนข้างง่าย	12.00	3.00	0.60	ดีมาก

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

ข้อที่	N	p	ความหมาย	H	L	r	ความหมาย
26	30	0.40	ปานกลาง	10.00	2.00	0.53	ดี
27	30	0.40	ปานกลาง	10.00	2.00	0.53	ดี
28	30	0.40	ปานกลาง	10.00	2.00	0.53	ดี
29	30	0.53	ปานกลาง	13.00	8.00	0.33	ดี
30	30	0.67	ค่อนข้างง่าย	12.00	8.00	0.27	พอใช้

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามระดับความพึงพอใจ

แบบวัดความพึงพอใจในการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก
เรื่อง ความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

.....

<u>คำชี้แจง</u> แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ เชิงรุก เรื่อง ความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การตอบแบบสอบถาม ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่าข้อความใดตรงกับความรู้สึกของนักเรียน โดยทำเครื่องหมาย ✓ เพียงข้อละ 1 ระดับ โดยแต่ละข้อมีระดับความเหมาะสมให้เลือกตอบ 3 ระดับ ดังนี้

3 หมายถึง พึงพอใจมาก
2 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
1 หมายถึง พึงพอใจน้อย

แบบสอบถามวัดความพึงพอใจในการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ เชิงรุก
เรื่อง ความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

.....

<u>ตอนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ( ) หน้าข้อที่เป็นจริง

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

<u>ตอนที่ 2</u> แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน

คำชี้แจง : ให้พิจารณารายการต่อไปนี้ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ตามระดับความพึงพอใจ

ข้อที่	ข้อคำถาม	ระดับความพึงพอใจ		
		3	2	1
1	นักเรียนรู้สึกว่าเนื้อหาสาระที่เรียนเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าชอบ			
2	นักเรียนรู้จักเคารพผู้ใหญ่ ครู บาอาจารย์ การแสดงออกด้วยความอ่อนน้อม			
3	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน			
4	นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคเชิงรุก			
5	นักเรียนรู้สึกสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน			
6	นักเรียนมีโอกาส คิด พูด แสดงความคิดเห็นลงมือทำอย่างเท่าเทียมกัน			
7	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน			
8	นักเรียนรู้สึกว่าการที่มีสื่อของที่เป็นรูปธรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ข้าพนักเรียนใจได้ดียิ่งขึ้น			
9	นักเรียนรู้สึกสนุกสนานในการใช้สื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
10	นักเรียนทักทายครูเมื่อพบหน้าครู ด้วยการยกมือไหว้และกล่าวคำสวัสดีทุกครั้ง			

<u>ข้อเสนออื่นๆ</u>

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตารางที่ ง.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดงหม้อทอง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร โดยยกมาเฉพาะที่นำไปใช้ 30 ข้อ

แบบสอบถาม	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ข้อ 1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ ง.1 (ต่อ)

แบบสอบถาม	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ข้อที่25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ข้อ 30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
รวม	30	30	30	30	30	150	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ฉ

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๗๖๒๒ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ

ด้วย นางสาวสุปราณี สีทิศ รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๕๗๐๑๑๐ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “**การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒**” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามจึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือวิจัย เพื่อ

☐ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

☐ ตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อการเรียนรู้

☑ ตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์ และการวัดประเมินผล

☐ อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทชุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ที่ สคบ. ๐๑๐๙/๒๕๖๓ **วันที่** ๓ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.ดรุณนภา นาชัยฤทธิ์

ด้วย นางสาวสุปราณี สีทิศ รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๕๗๐๑๑๐ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “**การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒**” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือวิจัย เพื่อ

☐ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

☑ ตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อการเรียนรู้

☐ ตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์ และการวัดประเมินผล

☐ อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗-๖๒๒๙(อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ที่ สคบ.๐๑๐๙/๒๕๖๓ **วันที่** ๓ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายมานิตย์ ประธาร

ด้วย นางสาวสุปราณี สีทิศ รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๕๗๐๑๑๐ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “**การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒**” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือวิจัย เพื่อ

☑ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

☐ ตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อการเรียนรู้

☐ ตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์ และการวัดประเมินผล

☐ อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗-๖๒๒๙(อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๗๖๒๒ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาวสุภา เดชไทย

ด้วย นางสาวสุปราณี สีทิศ รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๕๗๐๑๑๐ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “**การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒**” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือวิจัย เพื่อ

☑ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
☐ ตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อการเรียนรู้
☐ ตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์ และการวัดประเมินผล
☐ อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทชุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๗๖๒๒ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายสาคร อาร้อน

ด้วย นางสาวสุปราณี สีทิศ รหัสประจำตัว ๖๒๘๒๑๐๕๗๐๑๑๐ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “**การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรื่องความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒**” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือวิจัย เพื่อ

☐ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

☑ ตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อการเรียนรู้

☐ ตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์ และการวัดประเมินผล

☐ อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทชุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นายอภิวัฒน์ ทองเฟื่อง

วัน-เดือน-ปีเกิด 27 พฤศจิกายน 2536

ที่อยู่ 79/8 บ้านหนองบก ตำบลขามป้อม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

ประวัติการศึกษา

2558	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2564	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม